

Medlemmer af Inatsisartut

Kære medlemmer af Inatsisartut

På vegne af Naalakkersuisut fremsendes hermed ”Redegørelse om overtagelse af formueretten”.

6-1-2026
Sagsnr. 2023 - 7964

Arbejdet med redegørelsen blev igangsat på baggrund af et beslutningsforslag stillet i Inatsisartut i 2022, med ønske om at få præmisserne for overtagelse af formueretten belyst nærmere.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Selvom beslutningsforslaget bortfaldt efter valgudskrivelsen til Inatsisartut i 2025, har Naalakkersuisut fundet beslutningsforslagets hensigt relevant, og har dermed besluttet at færdiggøre redegørelsen.

Redegørelse om overtagelse af formueretten vil kunne indgå som et vigtigt delbidrag til de fremadrettede politiske drøftelser om, hvilke sagsområder der ønskes overtaget.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Naaja H. Nathanielsen

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit
Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq
Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling

Redegørelse om overtagelse af formueretten

Januar 2026

Publiceret januar 2026.

© Naalakkersuisut, Grønlands Selvstyre.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling
Imaneq 1A
Postbox 1601
3900 Nuuk
(+299) 34 50 00
isiin@nanoq.gl & asn@nanoq.gl

Redegørelse om overtagelse af formueretten er udarbejdet af Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling og Advokatpartnerselskabet Kirk Larsen & Ascanius Greenland. Sidstnævnte har været den primære pennefører og har stået for den juridiske kvalitetssikring.

Forord

Naalakkersuisut fremlægger hermed "Redegørelse om overtagelse af formueretten" for Inatsisartut.

Arbejdet med formueretsredegørelsen blev igangsat på baggrund af et beslutningsforslag stillet i Inatsisartut i 2022, med ønske om at få præmisserne for overtagelse af formueretten belyst nærmere.

Selvom beslutningsforslaget bortfaldt efter valgudskrivelsen til Inatsisartut i 2025, har Naalakkersuisut fundet beslutningsforslagets hensigt relevant, og har dermed besluttet at færdiggøre redegørelsen.

Formueretten er et af de i alt 33 sagsområder under selvstyreloven, som Grønland kan overtage fra Danmark på et tidspunkt, som fastsættes af selvstyret.

Redegørelsen viser, at formueretten er et komplekst sagsområde, som spænder over flere ressortmyndigheder. Første skridt må derfor være at få belyst, hvad en overtagelse indbefatter og kræver i relation til bl.a. ressourcer og kvalifikationer.

Med formueretsredegørelsen har Naalakkersuisut taget hul på denne diskussion, med ønske om at dialogen kan fortsætte i Inatsisartut.

God læselyst.

Naaja H. Nathanielsen

Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling

1. Resumé

Formueretten består af over 40 love og dækker over en bred vifte af forskelligartede love, herunder aftaleretten, købeloven, erstatningsretten, kreditaftaleloven, atomskadeerstatningsloven, fondsloven, forbrugeraftaleloven, forsikrings-aftaleloven, Lov om erstatning for miljøskader, renteloven og mange flere love.

For Grønlands vedkommende består lovgivningen på området dels af danske love, som er ikraftsat (anordnet) for Grønland med de afvigelser, som de grønlandske forhold tilsiger og love, som er udarbejdet specifikt til Grønland.

Formueretten består dermed af et omfattende og forskelligartet lovkompleks, som regulerer væsentlige dele af samfundslivet. Det spiller ind på mange dagligdags områder som f.eks. samhandel, erstatning, forældelse, og vedrører ikke blot Grønlands interne anliggender, men f.eks. også samhandel med udenlandske aktører.

Formueretten er vanskelig at definere entydigt, men kan kort beskrives som, regler om de pligter og rettigheder, der udspringer af retten til at disponere over sin formue.

Formueretten er ressortmæssigt spredt over flere forskellige departementer fordelt på bl.a. erhvervsområdet, finansområdet og justitsområdet. I Danmark er formueretten fordelt mellem henholdsvis Erhvervsministeriet, Justitsministeriet, Civilstyrelsen, Domstolsstyrelsen og Rigspolitiet.

Formueretsredegørelsen bidrager med en komparativ gennemgang af hele formueretsområdet i Grønland/Danmark, og giver dermed et overblik til beslutningstagerne om retstilstanden i Grønland og Danmark.

I dag behandles hele det formueretlige lovkompleks i et samspil mellem selvstyret og de danske myndigheder. Ved overtagelse af hele området vil kravene til Selvstyret særligt afhænge af ønsket til forandringer. Hvis ønsket om at nytænke lovgivningen og foretage forandringer er stort, vil kravene til lovudvikling og juridisk arbejdskraft tilsvarende være store.

Redegørelsen skitserer de mulige konfliktområder, der kan opstå ved en overtagelse, herunder den indvirkning lovændringer kan have på anden lovgivning.

Derudover beskrives den politiske proces, som har været med til at danne et styrket grundlag for fremadrettede beslutninger om overtagelse af sagsområder, herunder formueretten. F.eks. redegøres der kort for den endnu ikke offentliggjorte "Analyse af overtagelsesområderne", som konkluderer, at formueretten ikke vejer tungt ift. områder, der med fordel kan overtages. Det skyldes, at en overtagelse af formueretten vil have begrænset betydning for Selvbårenhed, og kun medføre få økonomiske fordele og mindre betydning for symbolik og suverænitet. For så vidt angår ulemperne fremhæves primært omkostningssiden, men også risiko og kompleksitet.

Med henblik på kortlægning af omfanget af sagsbehandlingstimer, driftsopgaver og generel administration af formueretten i Danmark vurderer Justitsministeriet, at der – med undtagelse af tinglysningssområdet – generelt er begrænsede driftsmæssige omkostninger forbundet med de danske myndigheders varetagelse af det formueretlige område i Grønland.

På **tinglysningssområdet** varetager domstolene én opgave inden for det formueretlige område, i form af registrering af rettigheder over fast ejendom og løsøre. De driftsmæssige omkostninger ved registreringsvirksomhed ved Retten i Grønland anslås af **Domstolsstyrelsen** til skønsmæssigt 1.110.000 kr. årligt. Der må derudover forventes udgifter til IT-udvikling.

Justitsministeriets anser **fondsområdet** som et område, der i dag indebærer begrænsede driftsmæssige omkostninger for de danske myndigheder. **Civilstyrelsen** har driftsomkostninger svarende til 20–30 timer i gennemsnit pr. år i forhold til grønlandske fonde. Der vil imidlertid være grundlæggende driftsomkostninger forbundet med at administrere fondsområdet ved en grønlandsk overtagelse. Der skal således opbygges et nødvendige kompetenceberedskab. Civilstyrelsen vurderer umiddelbart, at 1 årsværk ved en overtagelse vil kunne vedligeholde tilstrækkelig viden til at varetage tilsynsopgaven og sikre løbende opdateringer af bekendtgørelser m.v.

Justitsministeriet anfører med hensyn til selve **lovgivningsadministrationen**, at der er driftsmæssige omkostninger forbundet med varetagelsen og udarbejdelsen af lovgivningen på området. Der henvises bl.a. til et ganske omfattende internationalt samarbejde om udformningen af lovgivningen på formueretsområdet, som inkluderer internationale arbejdsgrupper, hvor der bl.a. drøftes formueretlige problemstillinger og udarbejdes lovgivning. Justitsministeriet har ikke mulighed for nærmere at estimere det årsværks-

forbrug, som Grønland må forvente at skulle anvende på selve lovgivningsadministrationen af det formueretlige område, Det skyldes bl.a., at et sådant estimat afhænger af, hvilke love der ønskes ændret eller ikraftsat.

Rigspolitiet oplyser, at politikredsenes opgaver og tilhørende ressourceforbrug i tilknytning til formueretten varierer meget afhængig af størrelsen af politikredsen og geografisk placering. Der angives ikke et nærmere estimat på, hvilket ressourcetræk der vil kunne forventes ift. politiets opgaver tilknyttet formueretten ved en overtagelse af sagsområdet. Det skyldes bl.a. at ingen love som administreres af Rigspolitiet under formueretten i dag er sat i kraft i Grønland.

Erhvervsministeriet har oplyst, at **Rejsegarantifonden** administrerer Lov om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, og at der er driftsmæssige omkostninger under den danske model på 600.000 kr. årligt forbundet hermed. Disse omkostninger finansieres dog af de rejseudbydere, der er medlem af fonden, og der er derfor ikke tale om en udgift, som Grønland skal afholde, hvis området hjemtages og gennemføres i den samme model som den danske.

Den øvrige lovgivning under formueretten, som administreres fra Danmark, er enten ikke sat i kraft for Grønland, eller også fremgår det, af de danske myndigheder ikke direkte har opgaver forbundet med sagsområdet. Det er således et muligt scenarie, at lovgivningsadministrationen øges ved en overtagelse af formueretten, idet der kan opstå behov for at vedtage nye love, som i dag ikke er gældende for Grønland. I dag er 19 ud af 42 love på formuerettens område ikke sat i kraft for Grønland, hvilket eksempelvis indbefatter Pensionsopsparingsloven, inkassoloven og den Internationale Købelov.

De grønlandske myndigheder anvender i den nuværende arbejdsgang, hvor det er Danmark, der har ansvaret for lovudvikling, kun begrænsede ressourcer på opgaven. Det er den umiddelbare vurdering, at det vil forholde sig anderledes, hvis Grønland overtager formueretten.

De samlede årsværk og driftsomkostninger kan opsummeres som følger med forbehold for udgifter på områder, som der ikke er tilstrækkelige data til at belyse.

Tabel 1 Forventede årsværk og udgifter ved overtagelse af formueretten.

Område	Stilling	Driftsomkostninger (kr.)	Årsværk	Beløb (kr.)
Fondsområdet	Fuldmægtig	250.000 (skøn)	1	400.000 250.000
Tinglysningsområdet	Retssekretær Jurist I alt	250.000	2	860.000 250.000
			0,2	
			2,2	
Rejsegarantifonden		600.000 (udgiftsneutral)		0
Lovgivningsadministration	(Chef)jurist	250.000 (skøn) 250.000 (skøn)	1	600.000
Opdatering og ny formueretslovgivning, samt koordinering.	Jurist		1/2	250.000
Internationalt samarbejde				250.000
IT-udvikling m.v.				250.000
Utilstrækkelige data på Rigspolitiets område			?	?
Utilstrækkelige data på Finanstilsynets område			?	?
			4,7	3.110.000
			Minimums årsværk	Samlet minimums beløb

1.	Resumé.....	4
2.	Baggrund	9
3.	Emneafgrænsning	9
4.	Grundlaget for overtagelse af sagsområder	11
5.	Rækkevidden af en overtagelse af formueretten	12
6.	Overtagelse af formueretten.....	13
6.1.	Politiske drøftelser af formueretten.....	13
6.2.	Overordnet om vurderingen af konsekvenserne af en overtagelse	14
6.3.	Kompetence og ansvar.....	19
6.4.	Krav til lovgivningsarbejdet.....	22
6.4.1.	Sagsområder der ikke er overtaget af selvstyret.....	22
6.4.2.	Sagsområder der overtages af selvstyret.....	24
6.5.	Myndigheder.....	26
6.6.	Udmøntning og opfølgning	27
6.6.1.	Konflikter i forbindelse med ny eller ændret lovgivning	27
6.6.2.	Lovgivning og gennemførelse.....	28
7.	Nye relationer til EU	30
8.	Sammenfatning.....	31
9.	Bilag	33

2. Baggrund

Den 19. august 2022 fremsatte medlem af Inatsisartut Kuno Fencker nedennævnte beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut.

"Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at kontakte Rigsmyndigheden med henblik på at redegøre for alle præmisserne for overtagelse af færdselsområdet og formueretten."

På baggrund af beslutningsforslaget indstillede et enigt Lovudvalg den 12. november 2022 forslaget til vedtagelse hos Inatsisartut.

Selvom beslutningsforslaget bortfaldt efter valgudskrivelsen til Inatsisartut i 2025, har Naalakkersuisut fundet beslutningsforslagets hensigt relevant, og har dermed besluttet at færdiggøre redegørelsen.

Kirk Larsen & Ascanius Greenland er af Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling anmodet om at bistå med udarbejdelse af en redegørelse, der giver et grundlag for at vurdere præmisserne for overtagelse af formueretten.

3. Emneafgrænsning

Denne redegørelse beskæftiger sig alene med spørgsmålet om overtagelse af formueretten og de dermed forbundne lovområder. Redegørelsen omfatter således ikke præmisserne for overtagelse af færdselsloven.

Redegørelsen har ingen egentlige konklusioner, men tjener til at overskueliggøre det forestående arbejde og de mulige konsekvenser ved en overtagelse af formueretten.

Formueretten og familie-arveretten udgør tilsammen den juridiske disciplin, som i daglig tale omtales som privatretten. Privatretten omhandler privatpersoners indbyrdes retsforhold, mens formueretten omhandler sådanne forhold, når de direkte eller indirekte vedrører formue – eller med andre ord, når de kan gøres op i penge.

Mens Familie- og arveretten er bestemt afgrænset, må formuerettens område nærmest bestemmes negativt som den del af privatretten, der ikke falder ind under de andre juridiske discipliner. Sagt med andre ord, alt det der er tilbage, når privatretten er defineret. Dermed får man en noget broget sammensætning.

Formueretten er således vanskelig at definere entydigt, men kan kort beskrives som, regler om de pligter og rettigheder, der udspringer af retten til at disponere over sin formue.

Der sondres almindeligvis mellem,

- Ejendomsrettigheder, hvor retten til at disponere angår en genstand, uanset hvem der ejer den.
- Obligationsrettigheder, hvor retten kan gøres gældende mod personen, uanset hvilke genstande vedkommende har.

Formueretten består altså af et omfattende og forskelligartet lovkompleks, som regulerer væsentlige dele af samfundslivet. Det spiller ind på mange dagligdags områder som f.eks. samhandel, erstatning, forældelse, og vedrører ikke blot Grønlands interne anliggender, men f.eks. også samhandel med udenlandske aktører.

Denne redegørelse fokuserer derfor på at oplyse om de emner, der vurderes mest relevante for overvejelserne om overtagelse af området.

I **afsnit 4** ser vi overordnet på grundlaget for overtagelse af sagsområder ud fra de regler der følger af Selvstyreloven. Dernæst ser vi i **afsnit 5** på rækkevidden af en overtagelse af formueretten set i lyset af ovennævnte om formuerettens forskelligartethed og kompleksitet. Herefter går vi i **afsnit 6** mere i dybden med det foreliggende arbejde, som en overtagelse af formueretten vil indebære. Afsnittet berører bl.a. en analyse om den forventede værdi for samfundet ved en overtagelse af formueretten og den forventede opgavefordeling samt det økonomiske ansvar. I **afsnit 7** runder vi nogle af de overvejelser, som selvstyret skal gøre sig i relation til lovreguleringen og Grønlands engagementer internationalt, herunder nye relationer til samarbejdspartnere og endelig udmøntning og opfølgning. **Afsnit 8** er en sammenfatning af de observationer som redegørelsen beskæftiger sig med, herunder nogle af de opmærksomhedspunkter, som findes væsentlige i et eventuelt videre arbejde med overtagelse af formueretten.

4. Grundlaget for overtagelse af sagsområder

Fundamentet for den grønlandske selvstyreordning er lov nr. 473 af 12. juni 2009 om Grønlands Selvstyre (selvstyreloven), der trådte i kraft den 21. juni 2009. Selvstyreloven afløste hjemmestyreloven, der trådte i kraft i 1979.

Det fremgår af præamblen til selvstyreloven, at

"i erkendelse af, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse, bygger loven på et ønske om at fremme ligestilling og gensidig respekt i partnerskabet mellem Danmark og Grønland."

Loven bygger i overensstemmelse hermed på en overenskomst mellem Naalakkersuisut og den danske regering som ligestillede parter.

Præamblen udgør en integreret del af loven, og er styrende for fortolkningen af de enkelte bestemmelser.

Selvstyreloven regulerer overtagelsen af sagsområder til Grønland, og er overordnet i forhold til ethvert område, som ønskes overtaget.

Loven bygger på et lovforslag, der blev udarbejdet af en Grønlandsk-dansk Selvstyrekommission, som afgav sin betænkning i april 2008 (herefter benævnt betænkningen).

I overensstemmelse med formuleringen af præamblen er reglerne om overdragelse af de enkelte selvstyreområder herefter formuleret sålydende:

"§ 2. Grønlands Selvstyre kan bestemme, at de sagsområder, der fremgår af lovens bilag, skal overgå til selvstyret."

Stk. 2. I det omfang flere sagsområder er anført under samme litra eller nummer i lovens bilag, skal de pågældende sagsområder overgå til Grønlands Selvstyre på samme tidspunkt, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Grønlands Selvstyre kan bestemme, at en del af de sagsområder, der er anført på liste I, litra b og liste II, nr. 15, 25 og 27 i lovens bilag, skal overgå til selvstyret.

§ 3. Sagsområder, der fremgår af bilagets liste I, overgår til Grønlands Selvstyre på tidspunkter, der fastsættes af selvstyret.

Stk. 2. Sagsområder, der fremgår af bilagets liste II, overgår til Grønlands Selvstyre på tidspunkter, der fastsættes af selvstyret efter forhandling med rigsmyndighederne.

§ 4. Naalakkersuisut og regeringen kan aftale, at sagsområder, der alene vedrører grønlandske anliggender, og som ikke er nævnt i bilaget, kan overtages af Grønlands Selvstyre"

I bilaget til selvstyreloven §§ 2 og 3 er "formueretten" opført på liste I, litra d.

En overtagelse af formueretten er således mulig efter selvstyrelovens §§ 2 og 3. Det er Grønlands Selvstyre, der afgør om, og på hvilket tidspunkt formueretten skal overtages – bilaget liste I.

Sagsområder i bilaget liste II overgår til Selvstyret på tidspunkter, der fastsættes af Selvstyret efter forhandling med rigsmyndighederne, jf. § 3, stk. 2.

Sondringen mellem bilag liste I og liste II beror især på kompleksiteten og omfanget af sagsområdet. F.eks. anses retsplejen som et komplekst og omfangsrigt område. En overtagelse er derfor anført under bilag liste II nr. 3) om overtagelse af retsplejen herunder domstolene.

Både for de sagsområder, der overtages efter § 3, stk. 1 (bilag Liste I), og de områder, der overtages efter § 3, stk. 2 (bilag Liste II), forudsættes, at selvstyrets overtagelse forberedes i fællesskab mellem de grønlandske og de danske myndigheder med henblik på at afklare administrative og praktiske spørgsmål ifm. overtagelsen, fx behovet for at samarbejde efter en overtagelse.

5. Rækkevidden af en overtagelse af formueretten

I Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland er på side 132 –133 blandt andet nævnt følgende om formueretten:

"4.4.4. Formueretten (liste I, litra d). Sagsområdet formueret består navnlig af de spørgsmål, der er generelt reguleret af aftale- og købeloven. Hertil kommer de spørgsmål, som vedrører erstatning uden for kontraktforhold.

Visse af de omtalte spørgsmål er imidlertid reguleret ved særlige love, og formueretten omfatter herudover også visse love, der vedrører andre spørgsmål.

Under formueretten hører således bl.a. aftaleretten, der generelt er reguleret i lovbekendtgørelse nr. 781 af 26. august 1996 om aftaler og andre retshandler på formuerettens område. Hertil kommer andre love, der regulerer særlige spørgsmål med tilknytning til aftaleretten. Det gælder f.eks. lov om forbrugeraftaler, kreditaftaler med flere.

På forsikringsaftaleområdet er de særlige aftaleretlige spørgsmål reguleret i lovbekendtgørelse nr. 999 af 5. oktober 2006 om forsikringsaftaler.

Formueretten omfatter ligeledes køberetten, som generelt er reguleret i lovbekendtgørelse nr. 237 af 28. marts 2003 om køb og lov nr. 733 af 7. december 1988 om international købelov.

Endelig skal her nævnes, at formueretten ligeledes regulerer erstatningsretlige spørgsmål.

Til brug for denne redegørelse og det videre arbejde, er der i **bilag 1** vedlagt en kronologisk oversigt over den på nuværende tidspunkt anvendte lovgivning med tilknytning til formueretten.

Samlet set omfatter formueretten et lovkompleks i størrelsesordenen over 40 love (pt. 42 love), der regulerer meget forskellige retsforhold, alle med det fælles indhold, at de vedrører formue. En overtagelse af formueretten vil derfor omfatte viden fra en række forskellige myndighedsområder i Danmark (Erhvervsministeriet, Justitsministeriet, Civilstyrelsen, Domstolsstyrelsen og Rigspolitiet), ligesom det vil kræve inddragelse af en række offentlige myndigheder i Grønland både før, under og efter overtagelsen af området.

De konkrete områder, hvor overtagelsen vil medføre behov for øget opmærksomhed og inddragelse i Grønland, vil blive behandlet nedenfor.

6. Overtagelse af formueretten

6.1. Politiske drøftelser af formueretten

Ved efterårssamlingen i 2018 satte Inatsisartut spørgsmålet om overtagelse af ikke overtagne områder på dagsordenen. Man drøftede emnet med udgangspunkt i et omdelt materiale med titlen *"Redegørelse om hjemtagelse af sagsområder"*.

Materialet var udarbejdet af Formandens Departement på baggrund af bidrag indsamlet af Finansministeriet i Danmark.

Daværende Departementet for Finanser udarbejdede herefter en "Analyse af overtagelsesområderne" i en redegørelse, som ikke er offentliggjort.

Idet analysen ikke er offentlig tilgængelig, vil der i denne redegørelse ikke blive lavet konkrete udtræk af analysens resultater. Dog kan analysens konklusioner vedr. formueretten overordnet opsummeres således, at formueretten ikke vejer tungt i prioriteringen af områder, der med fordel kan hjemtages. Således vil en overtagelse af formueretten i henhold til analysen have en mindre betydning for Selvbårenhed, og kun medføre få økonomiske fordele og mindre betydning for symbolik og suverænitet. For så vidt angår ulemperne, er der ifølge analysen en række af disse ved en overtagelse, mest på omkostningssiden men også på risiko og kompleksitet, da formueretten er et sammensurium af meget komplekse lovområder.

"Redegørelse om hjemtagelse af sagsområder" dannede grundlag for, at partierne Siumut, Atassut, Nunatta Qitornai, Inuit Ataqatigiit og Demokraatit ved finanslovsaftalen 2019 traf følgende beslutning:

"Parterne bag finanslovsaftalen for 2019 vil også i de kommende år arbejde målrettet på at skabe en holdbar økonomisk udvikling, hvor der skabes råderum til gradvis og prioriteret overtagelse af opgaver fra staten og at der sker en reduktion af afhængigheden af bloktilskuddet."

6.2. Overordnet om vurderingen af konsekvenserne af en overtagelse

I dag behandles lovkomplekset i et samspil mellem de danske og de grønlandske myndigheder.

Ved overtagelse af hele området vil kravene til Selvstyret særligt afhænge af ønsket om forandringer. Hvis ønsket om nytænkning og forandring er stort, vil kravene til lovudvikling og juridisk arbejdskraft tilsvarende være store. Det samme gælder opgaven med at gennemføre nye lovregler, opfølgning og kontrol med deres overholdelse.

I forbindelse med arbejdet med nærværende redegørelse, er Justitsministeriet blevet anmodet om en vurdering af de juridiske (menneskelige) ressourcer som vil

kræves for at overtage området og fortsætte driften. Vurderingen skulle tage afsæt i de organer i Danmark, som i dag varetager opgaverne. Derudover skulle vurderingen indeholde beregninger af omkostningerne dels ved selve overtagelsen og dels ved den efterfølgende drift af de organer, der er nødvendige at opretholde efter en overtagelse af formueretten.

Justitsministeriets vurdering foreligger i **bilag 2** i form af *"Notat om det formueretlige område i Grønland"* af 18. juni 2024, notat om *"Supplerende oplysninger i relation til Justitsministeriets notat om det formueretlige område i Grønland"* af 3. december 2024 samt notat om *"Rigspolitiets bidrag til Grønlands Selvstyres henvendelse til Justitsministeriet vedrørende overtagelse af det formueretlige område"* af 13. marts 2024.

Det anføres i indledningen til notatet om det formueretlige område i Grønland, at det skal give:

"en oversigt over hovedreguleringen inden for det formueretlige område, en oversigt over hvilke myndigheder der varetager opgaver knyttet til det formueretlige område samt et estimat over de driftsmæssige omkostninger, som er forbundet med de danske myndigheders varetagelse af området for Grønland i dag.

Justitsministeriet har på den baggrund identificeret den relevante lovgivning og indhentet oplysninger fra Erhvervsministeriet, Civilstyrelsen, Domstolsstyrelsen og Rigspolitiet med henblik på at afklare, hvilke opgaver de pågældende myndigheder varetager inden for det formueretlige område, samt hvilke driftsmæssige omkostninger der er forbundet hermed."

Justitsministeriets notat belyser således de **nuværende danske omkostninger** forbundet med administrationen af det formueretlige område i Grønland, samt de danske politikredses omkostninger forbundet med varetagelse af opgaver efter strandingsloven, lov om hittegods samt lov om handel med brugte genstande.

Justitsministeriet anfører allerede i notatets indledning:

"Det er Justitsministeriets samlede vurdering, at der – med undtagelse af tinglysningsområdet – generelt er begrænsede driftsmæssige omkostninger forbundet med de danske myndigheders varetagelse af det formueretlige område i Grønland."

Tinglysningsområdet er for Grønland som nærmere anført i Justitsministeriets notat reguleret i lov nr. 154 af 10. maj 1967 med senere ændringer for Grønland om pant og i bekendtgørelse nr. 435 af 28. november 1967 for Grønland om registrering af pant udstedt i medfør af denne lov.

Om omkostningerne på dette område anføres nærmere i notatet side 11:

Domstolsstyrelsen har oplyst, at domstolene på nuværende tidspunkt varetager én opgave inden for det formueretlige område, nemlig registrering af rettigheder over fast ejendom og løsøre.

Domstolsstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at de driftsmæssige omkostninger ved registreringsvirksomhed ved Retten i Grønland skønsmæssigt kan anslås til ca. 1.110.000 kr. årligt. Omkostningerne består af aflønning af to retssekretærer og ca. 1/5 juristårsværk på i alt ca. 860.000 kr. og øvrige omkostninger på ca. 250.000 kr., der udgøres af bl.a. husleje, drift, rengøring, inventar, IT og kontorhold.

Domstolsstyrelsen har endvidere oplyst, at Retten i Grønland i dag håndterer og sagsbehandler alle tinglysninger manuelt, og at der er tale om en tidskrævende proces, hvor tinglysningen foretages i hånden i en fysisk tingbog.

Det bemærkes, at der er truffet beslutning om at gennemføre projektet om digital tinglysning i Grønland. Det forventes, at projektet udføres i 2025 og 2026. Projektets finansiering er tilvejebragt som led i flerårsaftalen for domstolenes økonomi for 2024-2027."

Som Justitsministeriets notat må læses, anser Justitsministeriet **fondsområdet** som et område, der i dag indebærer begrænsede driftsmæssige omkostninger for de danske myndigheder. Der anføres nærmere i notatet side 14:

"Civilstyrelsen er fondsmyndighed for de grønlandske fonde.

Civilstyrelsen har oplyst, at styrelsen ved søgning i Civilstyrelsens sagsbehandlingssystem har fundet 15 fonde med hjemsted i Grønland. Civilstyrelsen har i den forbindelse bemærket, at der ikke findes et fondsregister, og at der derfor kan være flere fonde.

Civilstyrelsen har i forlængelse heraf oplyst, at da Civilstyrelsen er tilsynsmyndighed for mere end 8.000 fonde, og da det ikke er hvert år, der behandles spørgsmål fra en grønlandsk fond, vurderes det, at styrelsen

maksimalt har driftsomkostninger svarende til 20-30 timer i gennemsnit pr. år i forhold til grønlandske fonde.”

Det må på baggrund af beskrivelsen anses som nærliggende, at der vil være visse driftsomkostninger forbundet med af administrere fondsområdet ved en grønlandsk overtagelse.

Selvom der vil skulle administreres færre fonde end de 8000 fonde Civilstyrelsen administrerer i Danmark, vil der være behov for at opbygge et nødvendigt kompetenceberedskab, som dog vil skulle tilpasses og reduceres ift. Civilstyrelsens beredskab. Civilstyrelsen kan i dag trække på et bredt kompetenceberedskab ved varetagelse af de relativt få fonde hjemmehørende i Grønland, som styrelsen har tilsyn med. Overtages opgaven, vil den nødvendige grundadministration skulle bygges op i Grønland og være til rådighed for opgavevaretagelsen. Hertil kommer den beskrevne usikkerhed med hensyn til det reelle antal fonde i Grønland.

Departementet for Finanser og Skatter oplyser, at der må der forventes udgifter til generel IT-udvikling, hvilket særligt gælder på tinglysningsområdet og lov om fremtidsfuldmagter.

Departementet for Boliger, Infrastruktur Yderdistrikter oplyser, at idet tinglysningsområdet har direkte betydning for ejendomshandler, boligfinansiering, anlæg og bygningssagsbehandling, ændrer den igangværende digitalisering af tinglysningen, herunder at Retten i Grønland er i gang med at digitalisere tingbogen, de grundlæggende forudsætninger for vurderingen af fremtidige driftsomkostninger og afhængigheder.

De fremtidige driftsomkostninger på tinglysningsområdet vil således skulle indgå i en samlet økonomisk vurdering, såfremt det besluttes at overtages formueretten.

En digitalisering af tinglysningen vil styrke retssikkerheden og sagsflow på boligområdet, idet der forventes reducerede flaskehalse og mindre risiko for manuelle forsinkelser, som i dag påvirker ejendomshandler og offentlig planlægning.

Departementet for Boliger, Infrastruktur Yderdistrikter anbefaler derudover, at en overtagelse af formueretten kræver særskilt og trinvis analyse af tinglysningsområdet og en konsekvensanalyse af entrepriseretten.

Justitsministeriet anfører med hensyn til **selve lovgivningsadministrationen** i notatet side 3, at der *"også er driftsmæssige omkostninger forbundet med varetagelsen og udarbejdelsen af lovgivningen på området"*. Det anføres ikke i dette notat, hvor stort et ressourcebehov, der vil gøre sig gældende for Grønlands vedkommende, men der henvises til et ganske omfattende **internationalt samarbejde om udformningen af lovgivningen på formueretsområdet**.

Justitsministeriet anfører nærmere i notatet side 3:

"Det bemærkes i forlængelse heraf, at Justitsministeriet også deltager i en række internationale arbejdsgrupper, hvor der bl.a. drøftes formueretlige problemstillinger og udarbejdes lovgivning. Det drejer sig om EU-arbejdsgrupperne på det civilretlige område samt FN-organerne UNCITRAL (United Nations Commissions on International Trade Law), UNIDROIT (International Institute for the Unification of Private Law) og HCCH (Hague Conference on Private International Law)."

Det, Justitsministeriet her anfører, bekræfter indtrykket af et ganske komplekst lovgivningsområde, der kræver kendskab til udviklingen af den internationale samhandel mv. og den internationale udvikling af retsregler i den sammenhæng.

Notatet giver således anledning til at antage, at der skal anvendes ikke ubetydelige ressourcer for at følge med i denne løbende udvikling og varetage grønlandske interesser internationalt som led i at varetage selve lovgivningsadministrationen, jf. også nedenfor om mulige nye relationer til EU.

Justitsministeriet har efterfølgende i deres notat om "Supplerende oplysninger i relation til Justitsministeriets notat om det formueretlige område i Grønland" uddybet det årsværksforbrug, som Grønland kan forvente, for at sikre et grundberedskab til varetagelse af tilsynsopgaven på fondsområdet. Civilstyrelsen har vanskeligt ved at vurdere, hvilket antal årsværk som vil være påkrævet for at sikre, at Grønland har det fornødne grundberedskab til varetagelse af tilsynsopgaven på fondsområdet samt løbende opdatering af bekendtgørelser m.v. på styrelsen område. Civilstyrelsen vurderer umiddelbart, at 1 årsværk vil kunne vedligeholde tilstrækkelig viden til at varetage tilsynsopgaven og sikre løbende opdateringer af bekendtgørelser m.v.

For så vidt angår spørgsmålet om årsværksforbruget i relation til administrationen af den formueretlige lovgivning og deltagelse i det internationale samarbejde, bemærker Justitsministeriet indledningsvis, at

Justitsministeriet ikke har mulighed for nærmere at estimere det årsværksforbrug, som Grønland må påregne at skulle anvende på selve lovgivningsadministrationen af det formueretlige område, Det skyldes bl.a., at et sådant estimat afhænger af, hvilke love der ønskes ændret eller ikraftsat, herunder i hvilket omfang der fra grønlandsk side er ønske om at gennemføre regler, der udspringer af EU-lovgivningen.

Ligeledes kan Finanstilsynet ikke estimere, hvilket årsværksforbrug Grønland ved overtagelse af formueretten vil få i relation til de snitflader, der er mellem formueretten og den finansielle regulering.

6.3. Kompetence og ansvar

Når selvstyret overtager et sagsområde, indebærer det, at selvstyret samtidig overtager den lovgivende og udøvende magt inden for sagsområdet. Derudover overtages finansieringen af området. Samtidig ophører det danske ministeransvar på området. Den lovgivning der gælder for Grønland, inden et sagsområde overtages, fortsætter med at være i kraft, indtil selvstyret selv gennemfører ny lovgivning.

Ved overtagelse af formueretten får selvstyret således fremadrettet kompetencen til at lovgive på området. Hvis ikke der vedtages nye inatsisartutlove ved overtagelsen af formueretten, vil den allerede iværksatte lovgivning fortsat vil være gældende, indtil Naalakkersuisut gennemfører ny lovgivning.

Det økonomiske ansvar forbundet med overtagelse af formueretten vil fra overtagelsestidspunktet overgå til selvstyret.

Om økonomien fremgår det af Selvstyrelovens § 6.

"§ 6. Sagsområder, der overtages af Grønlands Selvstyre efter §§ 2-4, finansieres fra tidspunktet for overtagelsen af selvstyret.

Stk. 2. Grønlands Selvstyre overtager de reale aktiver, der er direkte forbundet med et sagsområde, der overtages."

Efter overtagelsen er det alene Selvstyret, der har initiativretten og kompetencen til at udstede nye regler. Aktiver genereret inden for det omhandlede sagsområde overtages af Selvstyret.

Forud for ny lovgivning løber som udgangspunkt en proces fra idéudvikling over konkretisering til formulering af lovtekst. Ofte foregår idéudviklingen under debatterne i Inatsisartut, hvorefter forslaget videresendes til et departement med henblik på formulering af lovforslag. Idéudviklingen kan også opstå internt i et stående udvalg eller hos et departement, hvorefter der sker samme behandling. I processen tilstræbes et vist samspil mellem lovgiver og interessenter.

I det omfang Grønland ønsker at gøre brug af sin indflydelse, vil det være departementer og styrelser inden for de respektive fagområder, som påtager sig opgaven med lovgivningsprocessen. Generelt kan anføres, at ressourcebehovet især afhænger af det enkelte lovområdes kompleksitet, omfanget af forandringer og ikke mindst hyppigheden af nye initiativer. Ressourcen vil skulle fordeles til de myndigheder, der får ansvaret.

Som tidligere omtalt omfatter formueretten i størrelsesordenen over 40 love, som vil skulle administreres. Hertil kommer en række lovområder, som trækker tråde til formueretten, og som dermed påvirker eller påvirkes af lovgivning inden for formuerettens område.

Det er af selvstyrekommissionen forudsat i betænkningen, at den danske stat løbende og frem til selvstyrets overtagelse af et sagsområde sikrer en standard i Grønland på det pågældende sagsområde, som svarer til standarden i Danmark med de særlige afvigelser, der kan begrundes i grønlandske forhold.

De udestående opdateringer på formueretsområdet, bør således ske før en overtagelse.

I forbindelse med overvejelserne om overtagelse af formueretten, er det således også relevant at se på, hvilket stadie lovgivningen inden for formueretten på nuværende tidspunkt befinder sig på i Grønland.

Henset til at formueretten favner bredt, vil redegørelsen i nærværende afsnit fokusere generelt på forholdene ved en overtagelse af formueretten med nedslag på enkelte af de mest omfattende og væsentligste fagområder, som derfor også må antages at være de mest ressourcekrævende.

Som metode til at vurdere hvorvidt det pågældende fagområde er opdateret til standarden i Danmark, har Kirk Larsen & Ascanius Greenland kigget på og sammenholdt antallet af opdateringer på den danske lov i forhold til den grønlandske pendant.

Dette arbejde er omtalt i **Bilag 1**. En konklusion om status for de enkelte love er medtaget.

Hvorvidt resultatet af denne undersøgelse – status på lovområdet – i sig selv peger på et behov for ekstra ressourcer, kan kun blive et skøn behæftet med en vis usikkerhed. Man kan imidlertid få en indikation af omfanget af de krævede ressourcer ved at se på mængden af det omfattende formueretlige lovkompleks.

Hvis man imidlertid begrænser sig til at operere med de tunge hovedområder – aftaleretten, købeloven, erstatningsretten med flere, vil opgaven være begrænset og kan angiveligt klares med den nuværende bemanning eller yderligere et årsværk. Hertil skal bemærkes, at det ikke blot er ny lovgivning, der kræver opmærksomhed, men også opdatering af eksisterende lovgivning, som erfaringsmæssigt foregår løbende.

Overordnet er det selvstyret, der har kompetencen til at styre aktivitetsniveauet, og dermed også behovet for ressourcer.

Overtagelse af enkelte formueretlige interesseområder – delvis overtagelse af formueretten – er ikke mulig. Det kunne ud fra et ressourceperspektiv måske være ønskeligt for Selvstyret at begrænse overtagelsen til de regler, der vedrører f.eks. aftaleretten og køberetten og herefter lade den gældende ordning fortsætte på de øvrige formueretlige områder.

En sådan ordning er der ikke hjemmel til efter selvstyreloven.

Det er ej heller muligt at splitte kompetencen på et enkelt lovgivningsområde op i et grønlandsk ansvarsområde og et dansk ansvarsområde. F.eks. kan Grønland ikke nøjes med at overtage ansvaret for ny lovgivning inden for aftaleretten og herefter lade udrulning, udøvelse og evt. kontrol forblive på danske hænder.

Reglen er imidlertid ikke til hinder for, at det f.eks. i en samarbejdsaftale kan aftales nærmere, at myndighedsbehandling, kontrolfunktioner og tilsyn m.v. varetages af danske myndigheder i en periode. På denne måde vil sagsområdet kunne overtages samlet, mens dele af myndighedsbehandlingen vil kunne overgå sekventiel (faseinddelt).

Det må herunder også forventes, at administrative ydelser fra Danmark kan tilkøbes. Et eksempel på en sådan administrativ ydelse ses bl.a. fra selskabsretten, hvor driften af selskabsregisteret (CVR) foregår via

Erhvervsstyrelsen i Danmark, selvom lovgivningen vedr. registrering i det centrale virksomhedsregister er overtaget af Grønland.

Det vil dog fortsat kræve et væsentligt bidrag fra Selvstyrets side, løbende at ajourføre lovgivningen, og herunder tilpasse den til anden lovgivning såvel national som international. Det drejer sig ligeledes om lovgivning, der ikke direkte er omfattet af formuerettens bestemmelser, men som bliver påvirket af eller som påvirker det formueretlige område.

De følgende afsnit omhandler enkeltvis det ansvar Grønlands Selvstyre påtager sig ved overtagelse af formueretten.

6.4. Krav til lovgivningsarbejdet

Selvstyrelovens kapitel 5 omhandler samarbejdet mellem Grønlands Selvstyre og rigsmyndighederne vedrørende love og administrative forskrifter. Bestemmelserne i kapitlet (§§ 17–18) omfatter sagsområder, der ikke er overtaget af selvstyret. De indebærer en udvidelse af høringspligten i forhold til hvad der var gældende efter Hjemmestyrelsen.

6.4.1. Sagsområder der ikke er overtaget af selvstyret

Hvis Selvstyret beslutter ikke at overtage formueretten, vil området også fremadrettet skulle behandles efter reglerne om sagsområder, der fortsat hører under rigsmyndighederne.

Reglerne herom er nærmere beskrevet i Selvstyrelovens §17 og §18. Der findes tre muligheder for nye lovreglers anvendelsesområde. Om dette har kommissionen anført følgende i Grønlandsk–dansk selvstyrekommisions betænkning om selvstyre i Grønland på side 78 ff.:

"Udover de situationer, hvor der vedtages særlige love for Grønland, anvendes der i danske love en af følgende formuleringer i forhold til det geografiske anvendelsesområde:

- *Loven gælder for Grønland.*

- *Loven gælder ikke for Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.*
- *Loven gælder ikke for Grønland."*

Ønskes en ens retstilstand i Rigsfællesskabet, må loven, foruden at gælde for Danmark og Færøerne, gælde umiddelbart for Grønland. Eksempler herpå er lov om dansk indfødsret, tronfølgeloven, lov om Danmarks Nationalbank, møntloven og lov om udenrigstjenesten.

Skal en lov gælde for Grønland med (mindre omfattende) afvigelser i forhold til Danmark, kan der medtages en bestemmelse om, at loven kan sættes i kraft for Grønland ved kongelig anordning med de afvigelser, som grønlandske forhold tilsiger.

På langt de fleste områder anvendes anordningsmuligheden, da dette er en fleksibel og hurtig måde til at gennemføre lovgivning med de nødvendige tilpasninger i Grønland. Kan de grønlandske ønsker til lovens indhold ikke imødekommes inden for den foreslåede lovs rammer, vil man i stedet søge gennemført en særlig lov for Grønland på det pågældende område.

Om fremgangsmåden ved lovdannelse og udformning af administrative forskrifter anviser §17 og §18 processen. Arbejdsgruppen vedrørende stats- og forfatningsretlige spørgsmål har i den forbindelse afvejet forskellige modsatrettede hensyn. På den ene side hensynet til en væsentligt øget indflydelse for selvstyret, og på den anden side et hensyn til Folketingets arbejde og den danske lovgivningsproces, som samtidig ikke skal blokeres. Balancen mellem de forskellige hensyn er blevet som følger:

"§ 17. Regeringens forslag til love, der omfatter eller vil kunne sættes i kraft for Grønland, skal inden fremsættelsen for Folketinget fremsendes til Grønlands Selvstyre til udtalelse.

Stk. 2. Regeringen afventer selvstyrets udtalelse inden fremsættelsen for Folketinget af regeringsforslag til love, der indeholder bestemmelser, som udelukkende gælder for Grønland eller har særlig betydning for Grønland.

Stk. 3. Der kan fastsættes en frist for afgivelse af udtalelser omfattet af stk. 2.

§ 18. Udkast til administrative forskrifter, der omfatter eller vil kunne sættes i kraft for Grønland, skal inden udstedelsen fremsendes til Grønlands Selvstyre til udtalelse.

Stk. 2. Udstedelse af administrative forskrifter, der indeholder bestemmelser, som udelukkende gælder for Grønland eller har særlig betydning for Grønland, afventer selvstyrets udtalelse.

Stk. 3. Der kan fastsættes en frist for afgivelse af udtalelser omfattet af stk. 2."

Den valgte procedure, jf. §§ 17 og 18, betyder, at Grønland får mulighed for at blive omfattet af den fælles lovgivning og dermed få en hurtigere ajourføring af reglerne, men er på den anden side ikke bundet heraf, da man fra grønlandsk side selv skal tage stilling til, om anordningsproceduren ønskes gennemført, og loven herved sættes i kraft for Grønland.

Det bemærkes, at kongelige anordninger, der sætter love i kraft for Grønland, er administrative forskrifter, som i sagens natur "indeholder bestemmelser, der udelukkende vedrører Grønland". Udstedelse af kongelige anordninger skal derfor efter §18, stk. 2, afvente selvstyrets udtalelse.

For så vidt angår sagsbehandlingen hos danske myndigheder i forhold til forvaltning af formueretten vurderes den arbejdsmæssige belastning i dag ud fra Justitsministeriets notat af 18. juni 2024, **bilag 2**, at være mindre ressourcekrævende.

Ved ny lov eller ændring til lov kan der efterfølgende "rettes til" i lovudkastet/loven. Der er således ofte tale om afledte justeringer, der skal indarbejdes.

Efter behandlingen i departementet går teksten til oversættelse og forelæggelse for Grønlands Selvstyre inden ikraftsættelse.

Historisk har der været en praksis for, at lovgivningen inden for formuerettens område i væsentligt omfang har været den, at dansk lovgivning er sat i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

6.4.2. Sagsområder der overtages af selvstyret

Fra det tidspunkt, hvor Grønlands Selvstyre overtager lovområdet, påhviler opgavevaretagelsen alene Grønlands Selvstyre, herunder udfærdigelse af ny lovgivning og/eller vedligeholdelse af gældende (dvs. den justering af gældende lov der er nødvendig, når der sker ændring i regler med tilknytning til formueretten).

Derudover er formueretten på flere punkter nært forbundet med lovgivningsområder, som ikke overtages, herunder bl.a. konkursret og forældelse. Efter en overtagelse af formueretten vil ændringer af den gældende lovgivning på nogle områder skulle koordineres med de danske myndigheder på områder, som ikke er overtaget.

I selvstyreloven findes der ikke retningslinjer for, hvordan lovgivningsarbejdet skal foregå, efter det er overgået til Selvstyret. Det er alene selvstyrets egne regler for vedtagelse og ændring af lovgivning, der er gældende.

En vis støtte til overgangen fra en "fælles" lovgivningsproces til overtagelse af området findes i bemærkningerne til selvstyreloven (Folketingstidende 2008–09, tillæg A, side 4091). Her anbefales et samarbejde mellem myndighederne i Grønland og Danmark ved overtagelse af sagsområder.

Det fremgår af bemærkningerne, at selvstyrets overtagelse af sagsområder mv. forberedes i fællesskab mellem selvstyret og rigsmyndighederne med henblik på at afklare administrative og praktiske spørgsmål ved grønlandsk overtagelse.

For eksempel vil det være hensigtsmæssigt at det danske ministerium i samarbejde med det grønlandske ministerium bl.a. udarbejder:

- En oversigt over gældende lovgivning på sagsområdet
- En oversigt over hvilke opgaver herunder de forvaltningsmæssige, der er på området
- En afdækning af grænseflader til andre sagsområder, der ikke overtages
- En afdækning af eventuelle internationale forpligtelser på sagsområder, som Grønland og Danmark er forpligtet af
- En opgørelse over den danske stats udgifter på sagsområdet
- Relevant statistisk materiale på området
- En opgørelse over eventuelle reale aktiver

Lovafdelingen under Formandens Departement inddrages om nødvendigt. Desuden foreslås det, at der sker en sparring med danske myndigheder ifm. udarbejdelse af udkast til eventuelle inatsisartutlove.

Forberedelsen af overtagelsen kan føre til:

- Forslag til fælleserklæring om overtagelsen mellem vedkommende danske minister og vedkommende naalakkersuisoq.

- Forslag til aftale om bl.a. samarbejde mellem relevante danske og grønlandske myndigheder efter overtagelsen, herunder om regler med international virkning.

Det er flere gange fremhævet, at formueretten er kompleks og omfattende. Det vil derfor med fordel kunne overvejes, om denne samarbejdsmodel følges, hvis Naalakkersuisut måtte beslutte at overtage det formueretlige område.

6.5. Myndigheder

I Danmark administreres væsentlige dele af formueretten af Justitsministeriet.

Det vil være nærliggende tilsvarende at placere de tungeste dele af formueretten under det relevante fagdepartement – i dette tilfælde Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling hos de jurister, der understøtter arbejdet i Erhvervsafdelingen.

En alternativ løsning til denne myndighedsplacering kunne være en ny selvstændig enhed under samme departement.

Det formueretlige arbejde omfatter udarbejdelse af lovtekster og bemærkninger hertil. Derudover varetager flere danske myndigheder forskellige tilsynsopgaver.

Det må forventes at opgaven – der hvor den placeres – fordrer tilførsel af juridisk personale med faglig indsigt i udarbejdelse af lovforslag og viden om formuerettens brede opgavefelt og tilgrænsende områder. Dertil kommer behovet for at varetage tilsynsområdet.

I hvilket omfang der er brug for ressourcer, beror på med hvilken hastighed man fra Grønlands Selvstyre måtte ønske at ændre den bestående lovgivning. Der vil dog altid være et ressourcetræk i relation til sagsbehandling og besvarelse af faglige spørgsmål m.v., som løbende vil skulle administreres. Som nævnt ovenfor opstår der ikke et lovtomrum efter overtagelsen, og man kan blot lade den eksisterende lovgivning fortsætte. Først når ønsket om nye eller opdatering af gamle regler opstår, vil det afstedkomme behov for yderligere ressourcer. Om muligt kan det klares af eksisterende (f.eks. jurister i det respektive fagdepartement).

6.6. Udmøntning og opfølgning

I overensstemmelse med Selvstyreloven § 3, stk. 1 bestemmer Grønlands Selvstyre som nævnt, hvornår området skal overgå til selvstyret. Fra dette tidspunkt har Grønlands Selvstyre den lovgivende og udøvende magt på området. Det er op til Grønland at afgøre, hvordan man ønsker at udmønte det nye ansvarsområde. Alligevel kan der opstå grænseflader til gældende eller fremtidige lovregler, som kræver udredning med danske myndigheder.

Hvornår – og i hvilket omfang – man ønsker at fastsætte ny eller ændret lovgivning på et eller flere lovområder inden for den samlede formueretlige lovgivning er således alene en afgørelse, som træffes af selvstyret.

Inden for f.eks. aftaleloven sker der meget sjældent ændringer i rigslovgivning, anderledes forholder det sig på købelovsområdet, hvor der er sket flere justeringer indenfor de seneste år, jf. bilag 1.

6.6.1. Konflikter i forbindelse med ny eller ændret lovgivning

Lovændringer kan have indvirkning på anden lovgivning. F.eks. kan ændringerne af købeloven gøre det nødvendigt at ændre på bestemmelser i lov om visse forbrugsaftaler og lov om finansielle virksomheder, uagtet at sidstnævnte lov ikke er en del af formueretten som nævnt i bilaget til selvstyreloven liste I, litra d), men er en del af liste II, litra 25).

Hvis Grønlands Selvstyre overtager formueretten, vil ny grønlandsk lovgivning skulle koordineres med/afvente, at Folketinget ændrer den gældende lovgivning på et andet område, når der er behov for følgeændringer af lovgivning på andre, ikke-overtagne områder. Ligeledes skal man fra grønlandsk side afvente at denne ændring sættes i kraft for Grønland.

Hvis der efter en overtagelse af formueretten f.eks. foretages ændringer i kreditaftaleloven gældende for Grønland, kan ændringerne gøre det nødvendigt, at der efterfølgende foretages ændringer i lovgivningen om finansielle virksomheder, som efterfølgende skal sættes i kraft for Grønland.

Generelt om konflikter mellem grønlandsk og dansk ret fremgår det af Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland side 168:

"Der gælder allerede i dag inden for en række sagsområder forskellige regler i Grønland og Danmark, og der kan derfor i sager med tilknytning til både Grønland og Danmark opstå konflikter mellem grønlandsk og dansk ret. Der vil bl.a. kunne opstå spørgsmål om, hvorvidt et konkret retsforhold skal bedømmes efter de regler, der gælder for Grønland, eller efter de regler, der gælder for Danmark. Desuden vil der kunne være spørgsmål om, hvorvidt en afgørelse truffet af de grønlandske myndigheder kan anerkendes og fuldbyrdes i Danmark – og omvendt.

I takt med, at flere sagsområder med dette lovforslags gennemførelse kan overgå til Grønlands Selvstyre – herunder på områder af central og grundlæggende betydning for borgerne som f.eks. strafferetten, retsplejen, familieretten og den almindelige formueret – vil spørgsmål af denne karakter formentlig fremover opstå i stigende omfang. Der tages ikke med dette lovforslag stilling til, på hvilken måde de omtalte spørgsmål skal løses inden for de sagsområder, som kan overgå til Grønlands Selvstyre på grundlag af det gennemførte lovforslag. Baggrunden herfor er bl.a., at spørgsmål, der måtte opstå, ikke nødvendigvis skal løses på samme måde inden for de enkelte sagsområder. I stedet forudsættes det, at de grønlandske myndigheder og rigsmyndighederne ved aftale og andet koordineret samarbejde på de relevante sagsområder i fornødent omfang i fællesskab behandler de pågældende spørgsmål. "

Konflikter om gældende ret skal således på områder, hvor lovgrundlaget er forskelligt – herunder de formueretlige regler – løses af parterne (resortmyndigheden i Grønland og Danmark) fra sag til sag. Som anført skal det ske i et koordineret samarbejde og ved aftale.

6.6.2. Lovgivning og gennemførelse

I dag behandles hele lovkomplekset i et samspil mellem selvstyret og de danske myndigheder med input fra relevante interessenter.

De grønlandske myndigheder anvender i den nuværende arbejdsgang, hvor det er Danmark der har ansvar for lovudvikling, kun begrænsede ressourcer på opgaven. Det er vurderingen, at det vil forholde sig anderledes, hvis Grønland overtager formueretten.

Ud over det ovenfor anførte i afsnit 6.3 "Kompetencer og ansvar" om behovet for ekstra ressourcer, skal det her fremhæves, at det i væsentlig grad afhænger af, hvilken model man forestiller sig efter en overtagelse.

Som det fremgår af bilag 1, er det lovkompleks, der er omfattet af formueretten omfangsrigt, ligesom det favner bredt over forskellige juridiske sagsområder.

Derfor må der også forventes et større arbejde med at behandle ny lovgivning, som opdatering og ajourføring af relevant lovgivning. Et sådant arbejde omfatter ikke alene den lovgivning som direkte kan henføres til "formueretten", men også lovgivning, såvel dansk som international som er "flettet sammen" med den grønlandske lov, som har indvirkning på den danske eller internationale lovgivning.

En model vil være, at ny lovgivning – på områder hvor det vil være indlysende at anvende samme regler – gennemføres som et spejl af den danske lovgivning.

Det kan ske ved, at der ved en lovændring i Danmark af Naalakkersuisut fremsættes ligelydende lovforslag for Inatsisartut. Evt. behov for ændring i anden tilknyttet lovgivning skal ligeledes indregnes. Det danske lovforberedende arbejde på området må derfor følges tæt, hvilket også gælder relevante EU-forslag og lovgivning¹.

Et principielt spørgsmål rejser sig i den forbindelse. Intet land kan stå alene, men må tilpasse sig det internationale samfunds normer. En lovgivning på et område må derfor kunne accepteres af lande, man samarbejder eller handler med. F.eks. må en købelov eller en aftalelov kunne accepteres af lande, man har samhandel med. Der vil derfor være en betydelig gråzone for, hvor meget en lov kan afvige fra andre landes lovgivning, hvis man fortsat ønsker samarbejde med disse lande.

Herudover kræver enkelte formueretsområder særlig opmærksomhed. F.eks. er Civilstyrelsen under Justitsministeriet i dag ansvarlig for tilsynet med ikke-erhvervsdrivende fonde og disses arbejde. For de erhvervsdrivende fonde er det derimod Erhvervsstyrelsen, der er den relevante myndighed. En overtagelse af formueretten indebærer således også et behov for, at selvstyret forholder sig til varetagelsen af en række forskellige myndighedsopgaver, som i dag varetages af den danske stat.

¹ I Danmark implementeres EU-lovgivning bl.a. ved henvisninger til EU-ret i loven. Denne tilgang er ikke mulig i Grønland jf. de lovtekniske retningslinjer for udarbejdelse af lovgivning i Grønland. Dette skyldes både at Inatsisartut ikke har afgivet kompetence til EU, men også fordi EU-direktiver m.v. ikke er oversat til grønlandsk. Borgerne vil således ikke have mulighed til at sætte sig ind i retstilstanden på området.

Registrering af fast ejendom (tinglysning) varetages i dag af Retten i Grønland, der som følge af at retsvæsenet ikke er overtaget, er en del af Danmarks Domstole.

Registrering af fast ejendom foretages i Grønland manuelt, mens det i Danmark blev digitaliseret for knap 10 år siden. Det er politisk blevet besluttet, at Registreringen i Grønland skal digitaliseres – til det formål skal det danske tinglysningssystem anvendes. At det danske tinglysningssystem kan håndtere en sådan opgave, hænger til dels sammen med, at en del af den relevante formueretlige lovgivning udspringer af samme retsgrundlag. Om det vil have en negativ påvirkning kan på det foreliggende grundlag ikke konkluderes, men det er væsentlig og relevant at have fokus på og forsøge at afklare.

Til illustration er det ved en overtagelse af formueretten således også relevant at se på, og forsøge at overkomme, eventuelle begrænsninger for udviklingen som overtagelsen kan medføre for den myndighedsbetjening, der foretages fra dansk side.

Det foreslås derfor, at man i forbindelse med overvejelserne om overtagelse af formueretten, indleder en dialog med de relevante myndigheder om selve overtagelsen og den fremtidige varetagelse af opgaverne.

7. Nye relationer til EU

Danmark deltager i kraft af medlemskabet af EU samt en række øvrige organisationer – bl.a. organiseret under FN – i en lang række drøftelser om bl.a. nye lovgivningsinitiativer.

Af Grønlandsk–dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland side 45 fremgår således:

"På områder, hvor der er internationale forpligtelser, kan det være hensigtsmæssigt for såvel grønlandske som danske myndigheder, at der indgås samarbejdsaftaler, som kan sikre en fælles forberedelse forud for fx drøftelser i internationale organisationer, hvor grønlandske eller danske synspunkter ønskes fremmet. Dette samarbejde, som ikke mindst berører de enkelte fagministerier, er nærmere beskrevet i kapitel 7."

Det vil på den baggrund være hensigtsmæssigt, at det af en samarbejdsaftale fremgår, at der f.eks. periodisk afholdes møder mellem rigsmyndighederne og selvstyret, hvor danske og grønlandske synspunkter kan drøftes med henblik på,

at disse synspunkter kan indgå i løbende dialoger mellem rigsmyndighederne og EU samt internationale fora.

Grønlands forfatningsmæssige stilling i Rigsfællesskabet, herunder at den lovgivende og udøvende magt ved overtagelse af sagsområder fra overtagelsestidspunktet overtages af Grønlands Selvstyre, har givet anledning til, at der er indgået aftaler mellem Grønlands Selvstyre og EU. Størst er fiskeriaftalen, men også i mindre målestok kan der indgås aftaler. Det må herefter være op til Grønlands Selvstyre at beslutte, om man – efter en eventuel overtagelse af området "formueretten" – ønsker en aftale med EU om orientering om formueretlige lovinitiativer, som "fødes" i EU. Justitsministeriet får samme orientering, og det vil således være Grønlands Selvstyres afgørelse, om man ønsker en orienteringsaftale med EU direkte eller via Justitsministeriet.

8. Sammenfatning

Den grønlandske selvstyreordning, lov nr. 473 af 12. juni 2009 om Grønlands Selvstyre, trådte i kraft den 21. juni 2009. Herefter kan Grønlands Selvstyre overtage den lovgivende og udøvende magt på en lang række nærmere angivne sagsområder i h.t. §§ 2 – 4 samt et bilag til loven. Således kan bl.a. "formueretten" overtages, jfr. bilaget liste I, litra d.

Området skal overtages samlet, dvs. man kan ikke alene overtage den lovgivende og udøvende magt for enkelte af lovene, som hører under området. Hele formueretsområdet skal overtages på én gang, men dele af myndighedsbehandlingen vil kunne overgå sekventiel (faseinddelt), så danske myndigheder, i en nærmere aftalt periode, vil kunne varetage udvalgte myndighedsopgaver, i tråd med lignende modeller som anvendes i dag.

Bilag 1 bidrager med en komparativ gennemgang af hele formueretsområdet i Grønland/Danmark, og giver dermed et overblik til beslutningstagerne om retstilstanden i Grønland og Danmark.

Mange sagsområder kan overtages efter forudgående forhandlinger med regeringen, og nogle – herunder "formueretten" – kan overtages, når Grønlands Selvstyre anmoder om det.

Det forudsættes for alle områder, at Selvstyrets overtagelse forberedes i fællesskab mellem de grønlandske og de danske myndigheder med henblik på at

afklare administrative og praktiske spørgsmål ifm. overtagelsen, f.eks. behovet for at samarbejde efter en overtagelse.

Formueretten omhandler spørgsmål, som direkte eller indirekte kan gøres op i penge. Området er et broget og omfattende lovkompleks på over 40 love, som regulerer væsentlige dele af samfundslivet. Det spiller ind på mange dagligdags områder som f.eks. aftaler, handel, erstatning, forældelse – ikke kun internt i Grønland, men også ved samhandel med udenlandske aktører. En flerhed af lovene på området er danske love ikraftsat for Grønland og enkelte love er selvstændige love gældende for Grønland.

Inatsisartut igangsatte på efterårssamlingen i 2018 overvejelser om fremtidig overtagelse af resterende sagsområder mere generelt. Efterfølgende blev der truffet beslutning om *også i de kommende år at arbejde "målrettet på at skabe en holdbar økonomisk udvikling, hvor der skabes råderum til gradvis og prioriteret overtagelse af opgaver fra staten og at der sker en reduktion af afhængigheden af bloktilskuddet."*

Naalakkersuisut opstillede en metode til at analysere, hvilke ansvarsområder, der ventes at give mest merværdi for samfundet. Metoden er baseret på to parametre: *Selvbårenhed* og *Ulemper*. Analysen er ikke offentliggjort, men konklusionerne fra Departementet for Finanser og Skatter peger på, at det ikke forventes, at Grønland vil opnå en større merværdi ved en overtagelse af formueretten, men at overtagelsen derimod vil påføre landskassen øgede udgifter samt større krav til centraladministrationen, herunder menneskelige ressourcer.

I dag behandles hele det formueretlige lovkompleks i et samspil mellem selvstyret og de danske myndigheder med input fra relevante interessenter. Ved overtagelse af hele området vil kravene til Selvstyret særligt afhænge af ønsket til forandringer. Hvis ønsket om at nytænke lovgivningen og foretage forandringer er stort, vil kravene til lovudvikling og juridisk arbejdskraft tilsvarende være store. Det samme gælder opgaven med at udmønte nye lovregler, følge op på dem og kontrollere deres overholdelse. Både sagsbehandling og opfølgning kræver medarbejdere med solid juridisk baggrund og erfaring i relevante forfatningsretlige discipliner.

De grønlandske myndigheder anvender i den nuværende arbejdsgang, hvor det er Danmark der har ansvaret for lovudvikling, kun begrænsede ressourcer på opgaven. Det er den umiddelbare vurdering, at det vil forholde sig anderledes, hvis Grønland overtager formueretten.

Selvom der er utilstrækkelige data på Rigspolitiets og Finanstilsynets område, er det den samlede vurdering, at de forventede årsværk og udgifter til drift ved overtagelse af formueretten udgør minimum 4,7 årsværk og minimum ca. 3,11 mio. kr. årligt.

9. Bilag

Bilag 1 – Formuerettens love med relevans for Grønland.

Bilag 2 – Diverse notater fremsendt af Justitsministeriet.

Bilag 1

Redegørelse om overtagelse af formueretten

Januar 2026

0. Indledning

"Formueretten" i meget bred forstand omfatter op mod 42 love – og flere af lovene er ændret en eller flere gange. For Grønlands vedkommende består lovgivningen på området dels af danske love, som er ikraftsat for Grønland med de afvigelser, som de grønlandske forhold tilsiger dels love, som er udarbejdet specifikt til Grønland.

Det fremgår ikke helt klart af Selvstyreloven (SL) eller forarbejderne hertil (betænkningen), præcis hvilke love, som er omfattet af lovens bilag 1, litra d.

I betænkningen er anført en række af de omfattede love men ikke alle.

I denne oversigt er der herefter – alene af overskuelighedshensyn – foretaget en opdeling, således af;

1. love, som specifikt fremgår af bilaget til SL, liste 1, litra d,
2. love på det formueretlige område, som efter betænkningen kan overtages direkte efter § 4 og
3. andre love med formueretligt indhold, som er relevante for Grønland,
4. formueretlige love, som ikke har relevans for Grønland.

1. Love, som specifikt fremgår af bilaget til Selvstyreloven, liste 1, litra d.

Der fremgår følgende af betænkningen om Selvstyreloven (SL):

"Under formueretten hører således bl.a. aftaleretten, der generelt er reguleret i lovbekendtgørelse nr. 781 af 26. august 1996 om aftaler og andre retshandler på formuerettens område. Hertil kommer andre love, der regulerer særlige spørgsmål med tilknytning til aftaleretten. Det gælder f.eks. lov nr. 451 af 6. juni 2004 om visse forbrugeraftaler, lov nr. 398 af 13. juni 1990 om kreditaftaler som senest ændret ved lov nr. 538 af 8. juni 2006, lov nr. 391 af 14. juni 1995 om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom mv. som senest ændret ved lov nr. 453 af 22. maj 2006, lov nr. 234 af 2. april 1997 om forbrugeraftaler, der giver brugsret til fast ejendom på timesharebasis, lov nr. 472 af 30. juni 1993 om pakkerejser, lov nr. 272 af 2. maj 1990 om handelsagenter og handelsrejsende samt kommissionsloven (lovbekendtgørelse nr. 636 af 15. september 1986 som senest ændret ved lov nr. 271 og nr. 272 af 2. maj 1990).

På forsikringsaftaleområdet er de særlige aftaleretlige spørgsmål reguleret i lovbekendtgørelse nr. 999 af 5. oktober 2006 om forsikringsaftaler. Formueretten omfatter ligeledes køberetten, som generelt er reguleret i lovbekendtgørelse nr. 237 af 28. marts 2003 om køb og lov nr. 733 af 7. december 1988 om international købelov. Hertil kommer love, der regulerer lovvalgsspørgsmål med tilknytning til køberetten mv. Det gælder lovbekendtgørelse nr. 722 af 24. oktober 1986 om, hvilket lands retsregler der skal anvendes på løsøre køb af international karakter og lov nr. 188 af 9. maj 1984 om gennemførelse af konvention om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser mv., som senest ændret ved lov nr. 442 af 31. maj 2000. En række formueretlige love indeholder regulering af erstatningsretlige spørgsmål. Det gælder navnlig lovbekendtgørelse nr. 885 af 20. september 2005 om erstatningsansvar som ændret ved lov nr. 1545 af 20. december 2006, og lov nr. 371 af 7. juni 1989 om produktansvar som senest ændret ved lov nr. 541 af 8. juni 2006. Det gælder endvidere lov nr. 225 af 6. april 1994 om erstatning for miljøskader som ændret ved lov nr. 552 af 24. juni 2005, lov nr. 332 af 19. juni 1974 om erstatning for atomskader som senest ændret ved lov nr. 433 af 31. maj 2000, lovbekendtgørelse nr. 1100 af 8. november 2006 om færdselsloven (kapitel 16 om erstatning og forsikring) som senest ændret ved lov nr. 1560 og 1565 af 20. december 2006 og lovbekendtgørelse nr. 602 af 9. september 1986 om internationale fragtaftaler (CMR-loven). Af andre love, der omfattes af sagsområdet formueretten, kan nævnes visse bestemmelser i Danske Lov om f.eks. principalansvar og forældelse, lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer, lovbekendtgørelse nr. 639 af 16. september 1986 om mortifikation af værdipapirer som senest ændret ved lov nr. 539 af 8. juni 2006, lovbekendtgørelse nr. 158 af 9. marts 2006 om tinglysning som senest ændret ved lov nr. 539 af 8. juni 2006, lovbekendtgørelse nr. 669 af 23. september 1986 om gældsbreve som senest ændret ved lov nr. 539 af 8. juni 2006, lovbekendtgørelse nr. 743 af 4. september 2002 om renter ved forsinket betaling mv. som ændret ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 og lov nr. 29 af 16. februar 1932 om skyldneres ret til at frigøre sig ved deponering. Hertil kommer lov nr. 319 af 14. maj 1997 om inkassovirksomhed som senest ændret ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 og lovbekendtgørelse nr. 698 af 11. august 1992 om fonde og visse foreninger som senest ændret ved lov nr. 552 af 24. juni 2005."

Lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område (aftaleloven)

Aftalelovens hovedlov i form af lov nr. 242/1917 er sammen med flere øvrige formueretlige love sat i kraft for Grønlands vedkommende ved lov nr. 104/1965.

Aftaleloven er efterfølgende blevet ændret 7 gange for Danmarks vedkommende. Ændringerne skal kort gennemgås:

Lov nr. 250/1976 gennemførte ved § 2 i alt 4 ændringer af den oprindelige hovedlov, hvilket bestod i en ny formulering af lovens bestemmelse om ugyldighed som følge af ågerudnyttelse (stk. 1), indførelse af generalklausulen i form af AFTL § 36, så en urimelig aftale kan tilsidesættes (stk. 2), en ophævelse af den daværende § 37 og slutteligt en ændring af hovedlovens § 38, stk. 1. Den nævnte ændringslov havde ikke direkte virkning for Grønlands vedkommende, jf. lovens § 5, stk. 1, men ændringerne af hovedloven kunne sættes i kraft for Grønlands vedkommende ved kgl. anordning, jf. § 5, stk. 3. Denne bemyndigelse er udnyttet ved anordning nr. 250/1980.

Efterfølgende er der ved lov nr. 1098/1994 gennemført yderligere ændringer af aftalelovens indhold, jf. 1994-lovens § 1. Det følger således af denne ændringslov, at en aftale, der er i strid med generalklausulen i AFTL § 36 ikke blot kan tilsidesættes, men videre censureres materielt for at sikre et materielt rimeligt indhold af aftalen (stk. 1). Videre blev der ved 1994-lovens stk. 2 indsat et nyt kapitel i aftaleloven med 4 nye bestemmelser, AFTL §§ 38 a – 38 d, der havde sigte på at regulere aftaler mellem erhvervsdrivende og forbrugere. Indførslen af disse 4 nye bestemmelser havde til formål at gennemføre direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, men som følge af, at Grønland ikke er medlem af EU, forelå der intet krav om, at tiltagene skulle indføres for Grønlands vedkommende. Ifølge ændringslovens § 8 vil loven dog kunne sættes i kraft for Grønlands vedkommende ved kgl. anordning. En gennemførsel for Grønlands vedkommende er på nuværende tidspunkt ikke sket.

Herudover er følgende ændringslove indført: lov nr. 389/1995, der gennemfører ændringer af hovedlovens §§ 22 og 24 som en konsekvensændring af værgemålsloven; lov nr. 385/1996, der ændrer hovedlovens § 21, stk. 2 som en konsekvensændring af dødsboskifteloven; lov nr. 1376/2011, der indfører AFTL § 9 a, hvorved CISG, del II, gennemføres i dansk lovgivning; lov nr. 1565/2015, der ophævede AFTL § 38 om konkurrenceklausuler, da lov om ansættelsesklausuler indførtes; og lov nr. 2158/2021, hvorved AFTL § 38 c, stk. 2 samt §§ 38 e og 38 f blev indsat i AFTL. De nævnte fem ændringslove indeholder alle hjemmel til, at ændringerne kan sættes helt eller delvist i kraft for Grønlands vedkommende, men denne bemyndigelse er ikke for nogen af lovenes vedkommende blevet udnyttet.

Konklusion, for så vidt angår aftalelovens område, er, at aftaleloven i Grønland er identisk med den i 1917 indførte, dog med forbehold for ændringer, der er gennemført i 1976, herunder generalklausulen, som er sat i kraft for Grønlands vedkommende. Øvrige ændringer som f.eks. indførslen af kapitel IV i AFTL er ikke blevet sat i kraft i Grønland. Det er i denne sammenhæng centralt at påpege, at generalklausulen i form af AFTL § 36 ganske vist er indført i Grønland, men dog kun i en modificeret udgave – set i forhold til dansk ret – eftersom en formueretlig aftale indgået i henhold til grønlandsk ret ikke kan censureres materielt, men alene tilsidesættes i sin helhed.

Lov om erstatning for atomskader (atomskadeerstatningsloven)

Atomskadeerstatningslovens hovedlov nr. 332/1974 gælder direkte for Grønland. Hovedloven blev sat i kraft ved bekendtgørelse nr. 467/1974.

Første og anden ændring af hovedloven i form af lov nr. 732/1988 og lov nr. 363/1994 er ligeledes sat direkte i kraft for Grønland.

Heroverfor står, at ændringerne i form af lov nr. 433/2000, lov nr. 523/2007 og lov nr. 492/2008 ikke er sat i kraft for Grønland.

Særligt den sidste ændring af hovedloven indeholder betydelige ændringer af den materielle retsstilling, da den indfører bl.a. et ubegrænset ansvar for anlægsindehaveren af det nukleare anlæg, et anderledes skadebegreb og regler om forældelse.

Der er således i dag en vis forskel på retsstillingen i hhv. Grønland og Danmark.

Danske Lov

Principalansvaret ("arbejdsgiveransvaret" i bred forstand), jf. princippet i DL 3-19-2 er gældende i Grønland. Derudover er DL 15-14-4 sat i kraft for Grønland i forbindelse med 1908-forældelsesloven, jf. lov nr. 105/1964.

Lov om skyldneres ret til at frigøre sig ved deponering (deponeringsloven)

Hovedloven i form af lov nr. 29/1932 er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104/1965.

Der er kun – for Danmarks vedkommende – gennemført en ændringslov til hovedloven, hvilket skete ved lov nr. 1245/2012. Ændringen indebar en ny formulering af hovedlovens § 6, hvorved godkendelsesordningen af banker og pengeinstitutter blev ændret, så det var tilstrækkeligt, at et institut var godkendt i henhold til lov om finansiel virksomhed, for at man kunne deponere sine penge og blive omfattet af deponeringslovens beskyttelse, hvis de øvrige betingelser er

opfyldt. Denne ændring kan sættes i kraft for Grønland ved kgl. anordning, hvilket dog ikke er sket på nuværende tidspunkt.

Det er således stadig 1932-loven i sin helhed, der er gældende i Grønland. Forskellene på retstilstanden i hhv. Grønland og Danmark må dog betegnes som yderst minimal.

Lov om erstatningsansvar (erstatningsansvarsloven)

Erstatningsansvarslovens hovedlov er lov nr. 228/1984, der i dennes § 32 indeholdt hjemmel til, at loven kunne sættes i kraft for Grønlands vedkommende, evt. med de afvigelser, der var betinget af særlige grønlandske forhold.

Erstatningsansvarsloven indeholder fire kapitler: 1. kapitel regulerer størrelsen for erstatning og godtgørelse ved personskade eller tab af forsøger. 2. kapitel regulerer fordelingen af evt. erstatningsansvar, hvis skaden også er dækket af en forsikring. 3. kapitel indeholder forskellige bestemmelser, herunder lempelsesregler for ansvaret, hvis særlige forhold gør sig gældende, fordelingen af ansvaret mellem flere skadevoldere samt reglerne for tortgodtgørelse. 4. kapitel indeholder ikrafttrædelsesbestemmelser mv.

Hovedloven er efterfølgende blevet genstand for 25 ændringslove af meget forskellig karakter, men ikke alle disse ændringslove har betydning for Grønlands vedkommende.

Erstatningsansvarsloven blev sat i kraft ved kgl. anordning nr. 796/1993 med de tilpasninger, der var nødvendige som følge af særlige grønlandske forhold.

Som nævnt ovenfor blev der i de efterfølgende år foretaget flere lovændringer, herunder f.eks. lov nr. 73/1995, der ændrede erstatningsansvarslovens § 15, stk. 1 om regulering af lovens kompensationssatser i forbindelse med de forskellige tabstyper. Denne lovændring er sat i kraft i Grønland ved kgl. anordning nr. 507/1996. Satserne reguleres årligt ved bekendtgørelse, jf. erstatningsansvarslovens § 15, stk. 2, og satsernes størrelser er identiske i Grønland og Danmark.

Yderligere lovændringer er sat i kraft for Grønlands vedkommende. Således er lov nr. 349/1997, som indfører § 26, stk. 2 og dermed udvider adgangen for tildeling af tortgodtgørelse; lov nr. 463/2001 som væsentligt ændrer reglerne om bl.a. erstatningsudmåling under hensyn til synspunkterne i Justitsministeriets arbejdsgruppes betænkning nr. 1383/2000 om revision af erstatningsansvarsloven m.v.; og lov nr. 35/2003, hvorved efterladte i særlige tilfælde tillagdes mulighed for at få tildelt godtgørelse i forbindelse med nærtståendes dødsfald, hvis dette var forvoldt ved forsætligt eller ved grov uagtsomhed, alle blevet sat i kraft i Grønland ved kgl. anordning nr. 1148/2004.

Slutteligt er lov nr. 434/2003, som ændrer affattelsen af erstatningsansvarslovens § 16, stk. 2 om forrentning af erstatningssummer, sat i kraft i Grønland ved kgl. anordning nr. 991/2011.

Disse fire anordninger, der sætter erstatningsansvarsloven i kraft hhv., ændrer den for Grønlands vedkommende, er samlet og overskueliggjort i anordningsbekendtgørelse nr. 1078/2015. Ved at sammenligne denne anordningsbekendtgørelse med gældende lovbekendtgørelse nr. 1070/2018 med efterfølgende lovændringer, kan der påpeges visse forskelle mellem retstilstanden i Danmark og Grønland.

Det kan nævnes, at der i hhv. Grønland og Danmark kan være forskellige organer, der er tillagt kompetencerne ifølge erstatningsansvarsloven.

Konklusion, i øvrigt synes der ikke at være betydelige materielle forskelle Grønland og Danmark imellem. Overordnet set må det anføres, at retstilstanden i Danmark og Grønland er ganske identiske, dog med mindre ændringer for Grønlands vedkommende som følge af dets særlige forhold.

Lov om fonde og visse foreninger (fondsloven)

Hovedloven i form af lovbekendtgørelse nr. 917/1998 med efterfølgende ændringer i form af lov nr. 350/1991 og lov nr. 442/1994 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 917/1998.

Fondsloven er efterfølgende blevet ændret i alt 14 gange for Danmarks vedkommende. For oplysninger om ændringernes retlige betydning, henvises til den fondsretlige litteratur. Der har overordnet set været tale om konsekvensændringer af fondslovgivningen som følge af ændringer af øvrig, forbunden lovgivning.

Det skal dog fremhæves, hvilke lovændringer, der efterfølgende er blevet sat i kraft for Grønland:

Kgl. anordning nr. 2460/2021 sætter således følgende lovændringer i kraft for Grønland: lov nr. 389/1995, lov nr. 634/2013, lov nr. 639/2013, lov nr. 734/2014, lov nr. 262/2016, lov nr. 81/2019, lov nr. 554/2019.

Der er på baggrund af ovenstående ændringer lavet en samlet anordningsbekendtgørelse for Grønland ved bekendtgørelse nr. 2702/2021, hvorved der kan dannes et samlet overblik over fondsloven for Grønland.

Fondsmyndigheden for ikke-erhvervsdrivende fonde er hos Justitsministeriet (Civilstyrelsen). Tilsynet omfatter både tilsynet med, at fondens formål overholdes

og at midlerne alene anvendes i overensstemmelse hermed. Der er dermed både legale og regnskabsmæssige m.v. opgaver.

Erhvervsministeriet (Erhvervsstyrelsen) fører et tilsvarende tilsyn med erhvervsdrivende fonde (jfr. Kgl. A-anordning nr. 485/2018. Erhvervsdrivende fonde er en del af "selskabsområdet...", jfr. bilaget til SL, liste 2, litra 14)

Lov om visse forbrugeraftaler (forbrugeraftaleloven)

Forbrugeraftaleloven af 2014 med efterfølgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønland, selvom der foreligger hjemmel hertil både i hovedloven og ændringslovene.

Det er dermed lov om visse forbrugeraftaler fra 2004 med efterfølgende ændringer, der er gældende i Grønland.

Det er dog alene hovedloven af 2004, der er sat i kraft for Grønland, hvilket er sket ved kgl. anordning nr. 989/2011.

De efterfølgende ændringer af hovedloven i form af lov nr. 385/2009, lov nr. 492/2009, lov nr. 1553/2010 og lov nr. 102/2011 er således ikke sat i kraft for Grønland.

For en gennemgang af de gældende regler i Grønland henvises til den forbrugeraftaleretlige litteratur fra 2004-lovens indførelse.

Lov om forsikringsaftaler (forsikringsaftaleloven)

Forsikringsaftalelovens hovedlov i form af lov nr. 129/1930 er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 50/1960.

Der er efterfølgende gennemført 22 ændringer af hovedloven. Det er ikke muligt i dette regi at give en fuldstændig gennemgang af samtlige ændringer, hvorfor der henvises til den forsikringsretlige litteratur.

Det kan dog bemærkes, at følgende lovændringer er sat i kraft for Grønlands vedkommende:

Ændringen ifølge lov nr. 212/1973 er sat i kraft ved kgl. anordning nr. 586/1973.

Ændringen ifølge lov nr. 250/1975 er sat i kraft ved kgl. anordning nr. 350/1980.

Ændringen ifølge lov nr. 540/1986 er sat i kraft ved kgl. anordning nr. 548/1986.

Lovbekendtgørelse nr. 599 8/9 1986 med ændring i lov 389 7/6 1989 sat i kraft for Grønland – som også vedrører forsikringsaftaleloven – ved A 796 1/10 1993

Anordning nr. 991 af 19. oktober 2011 indeholder ændringer af en lang række formueretlige love, herunder forsikringsaftaleloven

Lov om forældelse af fordringer (forældelsesloven)

2007-forældelsesloven (hovedlov nr. 522/2007 med senere ændringer) er ikke blevet sat i kraft for Grønland, selvom der er indlagt mulighed herfor, jf. lovens § 31.

Dermed er det fortsat reguleringen ifølge 1908-loven (lov nr. 274/1908), der er gældende i Grønland, da denne lovs §§ 1-3 samt DL 5-14-4 er sat direkte i kraft ved § 1, nr. 2 i lov nr. 104/1965.

Konsekvensen af det ovennævnte er, at der som udgangspunkt gælder en 5-årig forældelsesfrist i Grønland (1908-lovens § 1), mens den almindeligvis er 3 år i Danmark (2007-lovens § 3). Visse særlige krav, f.eks. hvis kravet har støtte i gældsbev, forældes i Grønland først efter 20 år (DL 5-14-4), mens forældelsesfristen herfor er 10 år i Danmark (2007-lovens § 5).

Konklusion, der er således betydelige forskelle på retsstillingen i Danmark og Grønland, og der henvises i øvrigt til den formueretlige litteratur om emnet.

Lov om fremtidsfuldmagter

Lov nr. 618/2016 med senere ændring er ikke blevet sat i kraft for Grønlands vedkommende, selvom der er indlagt mulighed herfor, jf. lovens § 34, stk. 2.

Fremtidsfuldmagter vedrører muligheden for at træffe beslutning om, hvem der skal have mulighed for at varetage personens personlige, økonomiske og f.eks. gavemæssige dispositioner i tilfælde af demens og sygdom, som hindrer den pågældende i selv at træffe dispositionen. Fuldmagterne registreres elektronisk ved Tinglysningssretten i Hobro og vedstås ved notaren. Da bl.a. elektronisk registrering ikke er mulig ved Retten i Grønland er den retlige infrastruktur for anvendelse af fremtidsfuldmagter således ikke på plads i Grønland.

Lov om gældsbeve (gældsbevsloven)

Hovedlov nr. 146/1938 er ved § 1, nr. 9 ifølge lov nr. 104/1965 sat i kraft for Grønlands vedkommende. Hovedloven er efterfølgende blevet ændret flere gange, men ikke alle disse lovændringer er sat i kraft for Grønlands vedkommende.

På tidspunktet for gældsbevslovens ikrafttrædelse i Grønland, var der allerede blevet gennemført en ændringslov i form af lov nr. 114/1960, der indføjede, at gældsbeve, der giver pant i luftfartøjer, er negotiable, medmindre gældsbevet indeholder en rektaklausul. Denne ændringslov er også direkte gennemført ved lov nr. 104/1965.

Der er efterfølgende blevet gennemført 8 ændringer af gældsbrevsloven for Danmarks vedkommende. Ved lov nr. 408/1965 blev der gennemført ændringer af lovens § 5, stk. 2 og 3, men disse er ikke sat i kraft for Grønland. Det indebærer, at det i Grønland ikke udskyder fristen for rettidig betaling til næste søgnedag, hvis forfaldsdagen ligger på en lørdag.

Ved lov nr. 212/1973 blev gældsbrevslovens § 62, således at forrentningen i forbindelse med for sen betaling i stedet for at være 5 pct. p.a. blev sat til en variabel sats svarende til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et tillæg på 2 pct. fra den dag, da gælden skulle være betalt. Kreditor skal dog rykke debitor, før forrentningen igangsættes. Denne lovændring er ved kgl. anordning nr. 586/1973 sat i kraft for Grønlands vedkommende og er fortsat gældende.

I forbindelse med lov nr. 250/1975 blev hovedlovens § 8 om fordringshavemora ophævet, og denne lovændring er ligeledes sat i kraft for Grønlands vedkommende ved anordning nr. 350/1980.

Efterfølgende er der blevet gennemført 5 ændringer af gældsbrevsloven, der ikke er blevet sat i kraft for Grønlands vedkommende, men som kort skal omtales:

Lov nr. 638/1977 medførte en ophævelse af lovens §§ 6 og 62 og var en følge af indførslen af den nye rentelov.

Lov nr. 187/1984 indebar en mindre ændring af § 17 som følge af, at der samtidig blev gennemført en ændring af konkursloven.

Lov nr. 389/1995 indebar ligeledes en mindre ændring af § 17 som følge af en ændring af værgemålsloven.

Lov nr. 539/2006 gennemførte ændringer af loven som var en konsekvens af indførslen af digital tinglysning i Danmark.

Lov nr. 523/2007 gennemførte ændringer som følge af indførslen af den nye forældelseslov i Danmark.

Konklusion, disse fem ovennævnte ændringslove er baggrunden for, at der i dag er forskel på retsstillingen i Grønland og Danmark, der dog ikke kan betegnes som væsensforskellig i større grad. Der er udarbejdet en bekendtgørelse nr. 1074/2015 for Grønland af lov om gældsbreve, hvor hovedloven med tilhørende ændringslove, der også er gældende for Grønland, er sammenskrevet.

Lov om handelsagenter og handelsrejsende (handelsagentloven)

Lov nr. 272/1990, der gennemførte et EF-direktiv om handelsagenter og handelsrejsende, er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende, selvom der foreligger hjemmel hertil i lovens § 38, 2. pkt.

Retsstillingen for handelsrejsende og handelsagenter i Grønland må derfor ses i sammenhæng med kommissionslovens kapitel 3 og 4, der for Danmarks vedkommende blev ophævet i forbindelse med førstnævnte lov.

Da det dermed fortsat er kommissionsloven, der regulerer de to gruppers rettigheder og pligter, henvises der til afsnittet om kommissionsloven i nærværende gennemgang.

Kommissionsloven

Hovedlov nr. 243/1917 har navnet "Lov om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende." Lovens kapitel 1 omhandler visse almindelige bestemmelser, mens kapitel 2, 3 og 4 beskæftiger sig med respektive særregler for de tre forskellige persongrupper.

Hovedloven er blevet ændret i alt fire gange for Danmarks vedkommende. Første gang ved lov nr. 168/1938, der ophævede § 86, stk. 2, som sikrede handelsrejsende et opsigelsesvarsel på 3 måneder. Ændringen var en konsekvens af indførslen af funktionærloven.

Anden ændring skete med lov nr. 271/1990, som ændrede hovedlovens §§ 34 og 38 som følge af ophævelsen af varemægler ordningen.

Tredje ændring skete med lov nr. 272/1990, der ophævede hovedlovens kapitel 3 og 4, hvorefter loven skiftede navn til kommissionsloven. Baggrunden for denne ændring var indførslen af handelsagentloven.

Fjerde ændring skete ved lov nr. 718/2010 der var en mindre ændring af lovens § 37 som følge af indførslen af rekonstruktionsinstituttet.

Hovedloven samt førstnævnte ændringslov er blevet sat i kraft for Grønland ifølge § 1, nr. 4 ved lov nr. 104/1965. De tre sidstnævnte ændringslove er dog aldrig blevet sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning, selvom der foreligger hjemmel hertil.

Forskellen på retsstillingen mellem Grønland og Danmark gør sig derved navnlig gældende ved, at kommissionslovens kapitel 3 og 4 om handelsagenter hhv. handelsrejsende stadig er gældende i Grønland, mens de to gruppers retlige forhold i Danmark reguleres af handelsagentloven.

Forskellen på retsstillingen for handelsagenter og handelsrejsende i Grønland og Danmark er navnlig, at der med 1917-loven i langt mindre grad end med handelsagentloven er taget hensyn til, at handelsagenten hhv. den handelsrejsende er den svage part i retsforholdet, mens agenturgiveren er den stærke, hvilket har sin begrundelse i, at hvis agenten er tilstrækkelig succesfuld med sit forehavende, risikerer han, at agenturgiveren selv vil forestå markedsføringen af sine produkter. Handelsagentloven tager højde herfor ved at

sikre visse beskyttelsespræceptive rettigheder for agenten, f.eks. i form af en ret til godtgørelse, jf. lovens § 25, hvis agenten har udbygget kundekredsen eller sikret en betydelig større samhandel med en eksisterende kundekreds.

Heroverfor står, at 1917-loven i langt større grad anser forholdet mellem agten og agenturgiver som ligeværdigt, hvorfor sådanne beskyttelsespræceptive regler ikke forekommer i denne lov.

Konklusion, der er således en vis forskel på lovenes regulering af relationen mellem agten og agenturgiver. I øvrigt er de kommissionsretlige bestemmelser reelt identiske.

Lov om gennemførelse af konvention om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktretlige forpligtelser, m.v. (kontraktskonventionsloven)

Kontraktskonventionsloven gennemfører Rom 1-konventionen, som regulerer kontraktretlige lovvalgskonflikter. Hovedloven i form af lov nr. 188/1985 gav mulighed for, at loven kunne sættes i kraft for Grønland, hvilket er sket ved kgl. anordning nr. 413/1985.

Der er efterfølgende gennemført to ændringer af hovedloven for Danmarks vedkommende:

Første ændring skete ved lov nr. 305/1990, der indførte en ny stk. 3 i § 1, hvilket gav mulighed for, at lovvalsregler ifølge EU-regulering skal være gældende forud for Rom 1-konventionen. Ændringsloven indeholder ikke nogen territorialbestemmelse, og loven skulle derfor ifølge Justitsministeriets vejledning nr. 9539/2018 om lov kvalitet pkt. 2.6.2.3 være gældende for Grønland. Det må dog bero på en fejl, da Grønland ikke er del af EU.

Den anden ændring skete ved lov nr. 442/2000, der tillagde EU-Domstolen fortolkningskompetence i forbindelse med retlige spørgsmål tilknyttet Rom 1-konventionen. Der er i forbindelse med denne ændringslov indlagt mulighed for, at den kan sættes i kraft for Grønland, hvilket dog ikke er sket på nuværende tidspunkt.

Konklusionen er dermed, at det alene er hovedloven af 1985, der finder anvendelse i Grønland.

Lov om kreditaftaler (kreditaftaleloven)

Lov om kreditaftaler som gengivet i lovebekendtgørelse nr. 817/2019 med senere ændringer, er ikke sat i kraft for Grønland, selvom der foreligger hjemmel hertil i hovedlov samt efterfølgende ændringslove.

Det er i stedet den gamle kreditkøbslov fra 1982, der finder anvendelse i Grønland:

Kreditkøbslovens hovedlov i form af lov nr. 275/1982 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 33/1986, dog med de ændringer, der følger af særlige grønlandske forhold, herunder navnlig hvilke myndigheder, der tillægges kompetence til at varetage opgaver i henhold til loven.

Efterfølgende er ændringen ved lov nr. 618/1984 sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 548/1986, der indeholder en regulering af morarentesatsen. Morarentesatsen på 6 pct. p.a. over den til enhver tid værende diskonto, må fortsat være gældende for kreditkøb omfattet af 1982-hovedloven, selvom den almindelige morarente nu er nationalbankens officielle udlånsrente med et tillæg af 7 procentpoint.

For information om reguleringen ifølge kreditkøbsloven henvises til den kreditretlige litteratur før vedtagelsen af den danske kreditaftalelov i 1990.

Lov om køb (købeloven)

Den oprindelige lov om køb i form af lov nr. 102/1906 er sat i kraft for Grønland ved § 1, stk. 1 i lov nr. 104/1965.

Købeloven er efterfølgende blevet ændret i alt 14 gange for Danmarks vedkommende:

Den første af disse ændringer skete ifølge lov nr. 109/1965, hvor hovedlovens § 68, stk. 2 ændredes således, at man ved handel med værdipapirer tog højde for, at de fleste institutter mv. var begyndt at holde lukket om lørdagen, når man skulle fortolke betydningen af anvendelse af betegnelser som "primo", "medio" og "ultimo".

Nævnte ændringslov indeholder ikke en udtrykkelig bestemmelse om, at loven ved sin indførelse skal gælde for Grønland, eller at den efterfølgende vil kunne sættes i kraft for Grønland ved kgl. anordning. At ændringsloven således får virkning for Grønland allerede ved lovens kundgørelse, er en følge af normal lovfortolkning, eftersom hovedloven allerede var sat i kraft for Grønland. Der kan henvises til Justitsministeriets vejledning nr. 9539/2018 om lov kvalitets pkt. 2.6.2.2.

Anden ændring skete ved lov nr. 212/1973, hvorved hovedlovens § 38 fik en ny formulering. Denne ændring blev sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 586/1973, men har i dag alene historisk betydning, da § 38 blev afskaffet i forbindelse med rentelovens indførelse og ikraftsættelse for Grønlands vedkommende.

Tredje ændring skete ved lov nr. 299/1977, hvor der foretoges en ændring af hovedlovens § 40 som en konsekvens af konkursreformen fra samme år. Denne lovændring blev sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 586/1973.

Fjerde ændring skete ved lov nr. 638/1977, der også er rentelovens hovedlov, men som i § 10, stk. 3, bestemte, at købelovens § 38 skulle ophæves, da regler om forrentning af formueretlige krav herved blev reguleret ifølge en samlet lov. Rentelovens bestemmelser, herunder ophævelsen af købelovens § 38, sættes i kraft for Grønlands vedkommende ved kgl. anordning nr. 350/1980.

Femte ændring skete ved lov nr. 147/1979, der indførte kapitlet om forbrugerkøb i købeloven. Denne ændring blev sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 633/1980.

Sjette ændring skete ved lov nr. 733/1988, der indsatte en stk. 4 i købelovens § 1 a. Denne bestemmelse fastslog, at købeloven ikke fandt anvendelse, hvis det i stedet var den internationale købelov, der skulle regulere retsforholdet mellem parterne.

Denne bestemmelse er dog på nuværende tidspunkt ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende, selvom der foreligger hjemmel hertil i ændringsloven. Begrundelsen herfor skal findes i, at den internationale købelov fortsat ikke er gældende for Grønland.

Syvende ændring skete ved lov nr. 271/1990, der ændrede § 25, 2 pkt., § 30, stk. 2, og § 34, 3. pkt., som var en konsekvens af, at man ophævede ordningen med autoriserede varemæglere. Bortsalget skulle nu bare ske på forsvarlig vis.

Ændringsloven indeholder en territorialbestemmelse, hvorfor ændringsloven må udstrække sig til også at gælde for Grønland, jf. Justitsministeriets vejledning nr. 9539/2018 om lov kvalitet pkt. 2.6.3.

Ottende ændring skete ved lov nr. 1098/1994, der udvidede forbrugerbegrebet i § 4 a, stk. 1. Denne ændring er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 990/2011.

Niende ændring skete ved lov nr. 391/1995, der indsatte § 54, stk. 2 og § 83, stk. 2 i købeloven, der indebar særlige reklamationsfrister for byggematerialer.

Denne ændring af købeloven er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 990/2011.

Tiende ændring skete ved lov nr. 213/2002, der gennemførte EP/Rdir 99/44 (forbrugerkøbsdirektivet) om visse aspekter af forbrugerkøb og garantier i forbindelse hermed, og dermed ændrede flere bestemmelser i købeloven. Denne ændring er ligeledes sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 990/2011.

Ellevte ændring skete ved lov nr. 523/2007, der indeholdt konsekvensændringer af købeloven som følge af indførslen af 2007-forældelsesloven. Denne ændring af købeloven er ligesom den nye forældelseslov ikke sat i kraft for Grønland, selvom der i ændringsloven er indsat hjemmel hertil.

Tolvte ændring skete ved lov nr. 718/2010, der indeholdt en mindre ændring af købeloven som følge af, at man indførte mulighed for rekonstruktionsbehandling i stedet for betalingsstandsning. Denne ændring er ikke sat i kraft for Grønland, selvom der i ændringsloven er indsat hjemmel til, at det kan ske ved kgl. anordning.

Trettende ændring skete ved lov nr. 1460/2013, der tager sigte på at gennemføre forbrugerrettighedsdirektivet, EP/Rdir 2011/83 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rdir 93/13 og EP/Rdir 1999/44, samt om ophævelse af Rdir 85/577 og EP/Rdir 97/7.

Disse ændringer af købeloven er dog ikke på nuværende tidspunkt for Grønland, selvom der i ændringsloven er indlagt hjemmel til, at det kan ske ved kgl. anordning.

Fjortende ændring skete ved lov nr. 1173/2021, der gennemførte varedirektivet (2019/771/EU) og direktivet om digitalt indhold (2019/770/EU) i dansk ret, er ikke sat i kraft for Grønland på nuværende tidspunkt, selvom der foreligger hjemmel til, at det ville kunne ske ved kgl. anordning.

Konklusion, det kan på baggrund af det ovenstående konstateres, at der er visse forskelle på den retlige regulering af køb af løsøre i hhv. Grønland og Danmark. Disse forskelle kan begrundes i, at ikke alle ændringslove er sat i kraft for Grønland. Begrundelsen herfor består navnlig i, at der siden årtusindskiftet er indført flere ændringer af købeloven, som har sin baggrund i EU-retlig regulering.

Hvorvidt disse ændringer bør gennemføres for Grønland, må afgøres af de grønlandske myndigheder.

Lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom mv.

Selvom der foreligger hjemmel hertil, er hovedlov nr. 391/1995 med efterfølgende ændringer ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende, hvis man dog ser bort fra § 1, 2. led i anordning nr. 990/2011, der alene sætter hovedlovens § 25 i kraft. Denne bestemmelse i hovedloven er dog en ændringsbestemmelse af købeloven og behandles derfor i naturlig forlængelse heraf.

Da lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom mv. ikke er sat i kraft for Grønlands vedkommende skal forbrugerretlige problemstillinger behandles efter almindelige formueretlige principper, medmindre behandlingen kan henføres til reguleringen ifølge øvrige love.

Lov om hvilket lands retsregler, der skal anvendes på løsørekøb af international karakter

Hovedlov nr. 122/1964 med en efterfølgende ændring i lov nr. 188/1984 gennemfører Haager-konventionen af 1955 om, hvilken lovgivning der skal anvendes på løsørekøb af international karakter i dansk ret.

Loven samt dennes ændring er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 413 af 13. september 1985.

Lov om hæftelse på for børns erstatningsansvar og om skærpet erstatningsansvar for anstiftere og ledere af opløb

Hovedlov nr. 363/2009 samt ændringen ifølge lov nr. 1728/2016 er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende ved kgl. anordning, selvom der i lovene er indlagt hjemmel hertil.

Det indebærer, at forældre ikke hæfter for deres børns erstatningsansvar op til 7.500 kr., hvis den skadegørende handling udføres i Grønland, ligesom anstiftere af opløb ikke har et skærpet erstatningsansvar for opløb, der finder sted i Grønland.

International købelov (gennemførelse af CISG)

Hovedlov nr. 733/1988 med efterfølgende ændring i lov nr. 1376/2011 gennemfører CISG-konventionen i dansk ret.

Der er i lovene indlagt hjemmel til, at de kan sættes i kraft for Grønlands vedkommende. Det er dog ikke sket, og CISG er således ikke gennemført for Grønlands vedkommende.

Lov for Grønland om pant

Tinglysningsloven gælder ikke for Grønland. I 1967 blev lov for Grønland om pant i stedet indført ved lov nr. 154/1967. Denne hovedlov er senere ændret ved lov nr. 34/1979 og igen ved lov nr. 849/1989.

Formålet med 1967-loven var et ønske om at gøre private låneinstitutioner mere interesserede i at give lån specielt til erhvervsformål i Grønland. Hidtil havde anlægslån hovedsageligt være finansieret af staten (Erhvervsstøtteordningen).

Lov for Grønland om pant adskiller sig fra den danske tinglysningslov ved, at det alene er underpanterettigheder i fast ejendom samt aftalte underpanterettigheder i løsøre, der kan registreres. Registrering har karakter af at være en sikringsakt, men er også en forudsætning for at ekstingvere uregistreret underpant. I øvrigt minder reglerne om hinanden, dog med den forskel, at reglerne i forbindelse med indsigelsesekstinktion, som kendt fra tinglysningslovens § 27, ikke er behandlet i lov for Grønland om pant, ligesom den grønlandske lov ikke tager stilling til, om krav med støtte i en underpanteret i fast ejendom er negotiabel eller ej. Dette spørgsmål om negotiabelhed afgøres dog for Grønland fortsat af gældsbrevslovens § 11, stk. 2, nr. 3, som denne fremtræder ifølge bekendtgørelse nr. 1074/2015.

Registreringsmyndigheden er i dag Retten i Grønland, og der er på nuværende tidspunkt ikke indført digital registrering, som det kendes fra Danmark. Registrering sker således stadig ved indførelse i bøger, når den modtages af Retten i Grønland. Se nærmere herom bekendtgørelse nr. 435/1967.

Hovedloven er som beskrevet ændret to gange. Første gang ved lov nr. 34/1979, der indførte bestemmelser, der minder om tinglysningslovens §§ 42 a og 42 b, dog med visse modifikationer som følge af de større afstande for beboelse i Grønland.

Anden gang loven blev ændret ved lov nr. 849/1989 skete det med henblik på at overføre reglerne om ejendomsbestanddele og tilbehørspant, som disse bestemmelser kendes fra tinglysningslovens §§ 37 og 38, til Grønland. Ydermere blev lovens § 8 ændret således, at der alene kan gives henstand med lignende ydelser end renter i et år, før disse må vige for bagudstående panterettigheder. Denne ændring var en konsekvens af åbningen af et realkreditmarked i Grønland. Med hjemmel i lovens § 4, stk. 2 er der udstedt en bekendtgørelse nr. 435/1967 om registrering af pant, der på visse stræk minder om bestemmelserne fra

tinglysningsloven, om end det må påpeges, at der på nuværende tidspunkt ikke er gennemført nogen digital ordning i Grønland. Et forberedende arbejde med at indføre digital registrering af panterettigheder i Grønland er undervejs.

Konklusion, der er således klare forskelle i lov for Grønland om pant og tinglysningsloven. Flere af lovene for Grønland om pants bestemmelser har dog sin baggrund i tinglysningsloven.

Lov om internationale sikkerhedsrettigheder i flymateriel (gennemførelse af Cape Town-konventionen)

Hovedlov nr. 573/2015 med efterfølgende ændring i lov nr. 670/2017 er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende, selvom et følger af hovedlovens § 17, stk. 2, at det ville kunne ske ved kgl. anordning for Grønland.

Danmarks tiltrædelse af Cape Town-konventionen omfatter dog ikke Grønlands territorium.

Lov om erstatning for miljøskader

Hovedlov nr. 225/1994 med efterfølgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning, selvom der foreligger hjemmel hertil, jf. miljøskadeerstatningslovens § 10.

Hvis den skadegørende handling, der forårsager en miljøskade, sker i Grønland, betyder det, at de almindelige erstatningsretlige regler ligeledes skal anvendes på dette område.

Lov om mortifikation af værdipapirer (mortifikationsloven)

Hovedloven i form af lov nr. 145/1938 blev sat i kraft for Grønland ved lov nr. 104/1965.

Der er efterfølgende gennemført 5 ændringer af hovedloven for Danmarks vedkommende:

Første ændring skete ved lov nr. 370/1973, der fjernede ordene "og aktier" fra § 16, stk. 3 i hovedloven, da regler om mortifikation heraf blev overført til denne nye aktielov. Aktieloven blev dog ikke sat i kraft for Grønland, jf. § 163, og det er derfor ikke helt åbenlyst, om ændringen af mortifikationslovens § 16, stk. 3 er sat i kraft for Grønland efterfølgende. Det skal dog hertil bemærkes, at der på lovgivning.gl figurerer en retskilde i form af lovbekendtgørelse nr. 639/1986, hvor ændringen er medtaget.

Anden ændring skete ved lov nr. 620/1977, der gennemførte ændringer af hovedlovens §§ 10 og 16, stk. 3. Ændringerne er sat direkte i kraft for Grønland,

og de er også medtaget i lovbekendtgørelse nr. 639/1986, som fremgår af lovgivning.gl.

Tredje ændring skete ved lov nr. 1082/1995, der indeholdt en ændring af hovedlovens § 8, stk. 2, hvorved kompetencen til at tildele tredjeinstansbevilling overdroges fra justitsministeren til Procesbevillingsnævnet. Denne ændring er trådt direkte i kraft for Grønland.

Fjerde ændring skete ved lov nr. 539/2006, der bl.a. indeholdte ændringer af mortifikationslovens hovedlov som følge af indførslen af digital tinglysning. Ændringerne kan sættes i kraft for Grønland ved kgl. anordning, hvilket dog ikke er sket på nuværende tidspunkt.

Femte ændring skete ved lov nr. 205/2019, der var en følge af overgangen til digital registrering af rettigheder i skibe. Ændringen af mortifikationslovens hovedlov kunne sættes i kraft for Grønland ved kgl. anordning, hvilket også er sket ved anordning nr. 30/2023.

Konklusion, det kan konstateres, at den retlige regulering af mortifikationstilfælde er nærmest identisk i Grønland og Danmark, når man dog ser bort fra de minimale forskelle, der følger af, at der ikke foreligger det samme tinglysningssystem i de to lande.

Lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (offererstatningsloven)

Hovedloven i form af lov nr. 277/1976 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 472/1984. Loven har til formål at sikre, at ofre for forbrydelser får deres erstatning, hvilket sikres ved, at staten hæfter umiddelbart for forbryderens erstatningsansvar over for ofret.

Der er tale om en lov, der gentagende gange er ændret for Danmarks vedkommende. Der er således gennemført i alt 16 lovændringer siden 1976-lovens indførelse.

Ændringen ifølge lov nr. 233/1985 er således sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 1197/1995. Ændringen medførte, at man overgik fra 1976-lovens billighedserstatning til, at man som offer fik tilnærmelsesvis retskrav på erstatning, hvis man har været udsat for en forbrydelse. Derudover visse øvrige ændringer.

Ændringen ifølge lov nr. 463/2001 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 1148/2004. Ændringen indførte mulighed for at forsikringsydelse mv. ville kunne fradrages i erstatningssummen, ligesom der også blev indført mindre lempelser i kravet om hurtig politianmeldelse.

Ændringen ifølge lov nr. 112/2012 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 250/2017. Ændringen gav mulighed for at få erstatning, hvis lov om tilhold var blevet overtrådt.

Afslutningsvis er ændringerne ifølge lov nr. 412/2011, lov nr. 140/2018 samt lov nr. 486/2019 sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 2461/2021. Ændringerne, som fulgte af disse tre love, havde navnlig til hensigt at udvide muligheden for at få erstatning udbetalt af staten, hvis der var tale om, at skadelidte havde været udsat for en forbrydelse, mens han eller hun var under 18 år.

Der er således en del ændringer, der ikke er sat i kraft for Grønland. Nogle af disse ændringer har haft tilknytning til initiativer, der alene har haft betydning for danske forhold, f.eks. da man måtte ændre offererstatningsloven, fordi man ændrede den kriminelle lavalder. Det bemærkes, at lovteksten ikke er helt identisk i hhv. Grønland og Danmark, men det skal dog anføres, at den materielle regulering i øvrigt er det.

Lov om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer.

Lov nr. 1666/2017 kan ifølge § 43 sættes i kraft for Grønlands vedkommende ved kgl. anordning. Det er dog ikke sket på nuværende tidspunkt.

Kontrahering af pakkerejser følger derfor de almindelige formueretlige regler, som er gældende i Grønland.

Lov om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter (pensionsopsparingsloven)

Hovedlov nr. 293/1996 med flere efterfølgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende,

Pensionsopsparingsloven lovfæster visse civilretlige principper, som allerede findes i forsikringsaftaleloven. Loven har sammenhæng med skatteretlige regler.

Lov om produktansvar

Hovedloven i form af lov nr. 371/1989 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning 900/2004 med få retligt set betydningsløse ændringer, hvor grønlandske myndigheder nævnes i stedet for danske.

Der er efterfølgende gennemført 3 ændringer for Danmarks vedkommende af hovedloven i form af lov nr. 1041/2000, lov nr. 541/2006 og lov nr. 523/2007, men ingen af disse ændringer er sat i kraft for Grønland, selvom der foreligger hjemmel hertil. Disse lovændringer har bl.a. ophævet undtagelsen i hovedlovens § 3, stk. 2, hvorefter produktskader hidrørende fra jordbrug, husdyrsbrug, fiskeri

og jagt ikke var omfattet af produktansvarslovens regulering. Ydermere er der sket en udvikling for så vidt angår mellemhandlerens ansvar og hæftelse for produktskader. Disse ændringer er dog som sagt ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende, og der er derfor på dette område retsulighed.

Det er således 1989-loven, der er gældende i Grønland, men falder en produktskade uden for lovens anvendelsesområde, kan den sandsynligvis dækkes af det ulovregulerede produktansvar, der er skabt i retspraksis og som fungerer ved siden af produktansvarslovens regulering.

Der er tale om komplicerede juridiske problemstillinger, hvorfor der i øvrigt henvises til den juridiske litteratur om produktansvar.

Lov om renter og andre forhold ved forsinket betaling (renteloven)

Rentelovens hovedlov i form af lov nr. 638/1977 blev sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 350/1980. Renteloven havde bl.a. til formål at samle bestemmelser om morarenter fra købeloven, gældsbrevsloven osv. i en samlet lov. Renteloven er efterfølgende blevet ændret i alt 7 gange for Danmarks vedkommende:

Første ændring skete ved lov nr. 618/1984, der indførte en ny rentesats i hovedlovens § 5. I stedet for, at der skulle ske en årlig forrentning svarende til den enhver tid fastsatte officielle diskonto med et tillæg af 2 pct., skulle det nu i stedet ske med et tillæg på 6 pct. Denne ændringslov blev sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 548/1986.

Anden ændring skete ved lov nr. 1098/1994, der indførte et nyt forbrugerkræterium i hovedlovens § 7 og derved indførte en større grad af beskyttelse af debitorer, der er forbrugere.

Tredje ændring skete ved lov nr. 462/2001, der bl.a. indførte nærmere regler for rykkergebyrer.

Fjerde ændring skete ved lov nr. 379/2002, som gennemførte flere betydelige ændringer som led i gennemførelsen af et EU-direktiv. Af større ændringer kan nævnes, at rentesatsen i lovens § 5 blev ændret, der nu i stedet skulle opdateres to gange årligt, ligesom der også blev indført nærmere regler om inkassoomkostninger og rykkergebyrer i §§ 9 a og 9 b.

Femte ændring skete ved lov nr. 554/2005, hvor der blev indført en ny regel om procesrente i form af rentelovens § 8 a.

Sjette ændring skete ved lov nr. 523/2007, der gennemførte en mindre ændring af bl.a. hovedlovens § 7, stk. 4.

Ændringslovene fra årene 1994 til 2007 er alle sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 991/2011, dog med få hovedsageligt formuleringsmæssige forskelle af f.eks. en bestemmelse som lovens § 1, stk. 5.

Hovedloven samt de ovennævnte ændringslove, der er sat i kraft for Grønland, er sammenskrevet i lovbekendtgørelse nr. 1075/2015.

Det skal bemærkes, at der efterfølgende er indført en ny ændringslov for renteloven i form af lov nr. 1244/2012. Denne lovændring er ikke på nuværende tidspunkt sat i kraft for Grønland, selvom der i ændringsloven foreligger hjemmel hertil. Den nævnte ændringslov indeholder dog flere betydelige ændringer, hvoraf navnlig kan nævnes en ændring af rentesatsen i lovens § 5, der hæves fra et tillæg på 7 pct. til 8 pct. Denne og andre ændringer er således ikke sat i kraft for Grønland, og der foreligger derfor også visse forskelligheder, hvad angår rentelovens regulering i hhv. Grønland og Danmark.

Lov om stranding

Lov nr. 163/1895 med flere følgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende.

Lov om forbrugeraftaler om brugsret til logi på timesharebasis, længevarende ferieprodukter m.v. (timeshareloven)

Lov nr. 102/2011 er ikke sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning, selvom der foreligger hjemmel hertil ifølge lovens § 22, stk. 2.

Reguleringen af forbrugeraftaler om brugsret til logi på timesharebasis mv., må derfor findes i de almindelige forbrugerretlige regler, hvad angår aftaler, der skal behandles efter grønlandsk ret.

Lov om inkassovirksomhed

Hovedlov nr. 319/1997 med efterfølgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende.

Området for inddrivelse af fordringer ved inkasso er derfor ulovreguleret, og der gælder ikke på samme vis som det er tilfældet i Danmark en autorisationsordning for inkassovirksomheder.

Lov om offentlige indsamlinger

Indsamlingsloven af 2014 med efterfølgende ændringer er ikke på nuværende tidspunkt sat i kraft for Grønland, selvom der foreligger hjemmel hertil i både hovedlov og ændringslove.

Det er dermed fortsat lov om offentlige indsamlinger i form af hovedlov nr. 287/1971, der er gældende i Grønland. Denne hovedlov samt efterfølgende ændringslov i form af lov nr. 502/1980 blev sat i kraft ved kgl. anordning nr. 99/1982, dog med undtagelse af indsamlingslovens § 7, stk. 3 og 4, ligesom de tidligere regler, der fulgte af bekendtgørelse af 16. juni 1954 angående offentlige indsamlinger i Grønland med efterfølgende ændringer blev fastholdt for så vidt angår offentlige udlodninger.

Undtagelsen af indsamlingsloven § 7, stk. 3 og 4 for Grønland blev efterfølgende ophævet ved kgl. anordning nr. 275/1995.

Det bemærkes, at en efterfølgende lovændring i form af lov nr. 229/2000, der indsatte regler om forbud mod pyramidespil i lov om offentlige indsamlinger, ikke er blevet sat i kraft for Grønland, selvom denne ændringslov indeholder hjemmel hertil.

En anden ændring i form af lov nr. 280/2001, der var en følge af ophævelsen af hæftestrafen i Danmark, er ikke blevet sat i kraft for Grønland, hvad der heller ikke foreligger hjemmel til i denne ændringslov.

2. Love på det formueretlige område, som efter betænkningen kan overtages direkte efter § 4

Det fremgår af betænkningen side 125:

"Der er en række mindre sagsområder, som ikke er medtaget i bilaget. Det drejer sig bl.a. om sagsområderne vagtvirksomhed, hittegods, spillekasinoer, offentlige forlystelser, indsamlinger, handel med brugte genstande, elektronisk signatur og de resterende dele af de civile beredskabsopgaver. I det omfang, Grønlands Selvstyre ønsker at overtage sådanne sagsområder, vil det kunne ske i henhold til aftale efter forslagens § 4".

Efter betænkningen er lovene placeret således, at de ikke er omfattet af bilaget til selvstyreloven og dermed ikke omfattet af bilaget til loven, liste 1, litra d.

En række af lovene ligger i grænselandet mellem formueretlig og offentligretlig lovgivning. Disse vil blive nævnt nedenfor.

Lov om hittegods

Lov nr. 146/1952 med efterfølgende ændringer gælder ikke for Grønland.

Grønlands Landsret har ved dom af 17. september 1994 og senere ved dom af 10. juli 1998 (F 275/96 og F 276/96) fastslået, at Regulativ for omgang med hittegods af 19. marts 1929 fortsat finder anvendelse i Grønland.

Lov om handel med brugte genstande samt pantlånervirksomhed

Hovedlov nr. 223/1966 med efterfølgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende, selvom der i lovens § 19 foreligger hjemmel hertil.

At loven ikke er sat i kraft medfører, at bevillingsordningen ikke gælder i Grønland, hvorved enhver vil kunne operere med pantlånervirksomhed eller forestå handel med brugte genstande omfattet af lovens ordning.

Lov om offentlig auktion ved auktionsledere (auktionslederloven)

Lovbekendtgørelse nr. 191/1986 er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende, da der ikke i loven samt efterfølgende ændringslove foreligger hjemmel hertil.

Lovens ordning med beskikkede auktionsledere finder således ikke anvendelse i Grønland.

Elektronisk signatur

Senest er ikraftsat anordning nr. 1484 af 11/12/2018 om ikrafttræden for Grønland af lov om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder, som afløses af anordning nr. 2090 af 23. november 2021 lov om Mit ID og Nem Login.

Der er herefter tilnærmelsesvist samme retstilstand på området i Grønland og i Danmark.

3. Andre love af med formueretligt indhold, som er relevante for Grønland.

Færdselsloven.

Alene de formueretlige regler i Færdselsloven, herunder reglerne om erstatning ved trafikskader, har interesse i nærværende gennemgang. "Færdselsområdet" som sådan hører under SL's bilag til loven, liste I, litra c.

For Grønlands vedkommende foreligger en selvstændig færdselslov, lov nr. 832 af 18. december 1991 med de ændringer, der følger af lov nr. 497 af 17. juni 2008 (og efterfølgende lovbekendtgørelse nr. 995 af 26. oktober 2009). En række ændringer er undervejs, men disse synes ikke at få relevans for de formueretlige regler i loven. Af relevans for nærværende fremstilling indeholder loven regler om skade på genstand, personer, forsikrings spørgsmål m.v.

Søloven.

Alene de formueretlige regler i Søloven, herunder reglerne om transportansvar, har interesse i nærværende gennemgang. "Skibsregistrering og søretlige forhold" som sådan hører under SL's bilag til loven, liste II, litra 21.

Sølovens hovedlov nr. 170/1994 samt efterfølgende ændring ved lov nr. 205/1996 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 8/1996. Efterfølgende blev sølovens §§ 164 og 510–512 ophævet for Grønland ved kgl. anordning nr. 607/2001, hvilket var en ikraftsættelse af lov nr. 900/1998.

De relevante bestemmelser om skade ved søulykke, transportøransvar, skade på gods, partredernes indbyrdes forhold, forsikringsforhold, erstatningsbegrænsning m.v. er beskrevet i den ikraftsatte lov.

Ændringerne ved lov nr. 394/1996, lov nr. 901/1998, lov nr. 228/1999, lov nr. 106/2001 er ligeledes sat i kraft for Grønland med visse ændringer som følge af særlige grønlandske forhold ved kgl. anordning nr. 609/2001.

Dele af ændringerne af søloven ved lov nr. 228/1999 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 911/2003.

Lov nr. 886/1997 og lov nr. 1172/2003 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 217/2005.

Herefter er lov nr. 1546/2017, dele af ændringerne af søloven i lov nr. 14/1997, lov nr. 900/1998, lov nr. 106/2001 som ændret ved lov nr. 1348/2012, dele af ændringerne af søloven i lov nr. 599/2005, dele af ændringerne af søloven i lov nr. 538/2006, en ændring af i søloven i lov nr. 349/2007, lov nr. 493/2010, dele af ændringer af søloven ved lov nr. 251/2011, lov nr. 457/2011, dele af ændringerne af søloven ved lov nr. 249/2012, lov nr. 1231/2012, en af ændringerne i søloven ved lov nr. 1384/2012, dele af ændringerne af søloven ved lov nr. 618/2013 samt lov nr. 619/2013 er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 782/2018.

Der er på denne baggrund udstedt en samlet anordningsbekendtgørelse af søloven for Grønland ved bekendtgørelse nr. 827/2019.

Efter udstedelsen af denne anordningsbekendtgørelse, er lov nr. 526/2006, lov nr. 400/2016, lov nr. 1546/2017, lov nr. 1548/2017, lov nr. 139/2018, lov nr. 205/2019 samt lov nr. 569/2022 sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning nr. 30/2023. Disse ændringer indførte mulighed for digital skibsregistrering mv.

Som det ses, er der tale om en ganske kompliceret historik om ikraftsættelse af søloven for Grønlands vedkommende, hvorfor der for indholdet af de mange enkelte lovændringer henvises til den søretlige litteratur. Der er visse forskelle mellem reguleringen i Grønland og Danmark, hvilket navnlig beror på, at forskellige myndigheder er tillagt kompetencerne i de forskellige lande. Det bemærkes, at søloven i betydelig udstrækning gennemfører transportretlige

konventioner og IMO-indstillinger, hvorfor store dele af reguleringen ved søloven i væsentlig grad er harmonisk internationalt.

4. Formueretlige love, som ikke har relevans for Grønland.

Lov om fragtaftaler ved international vejtransport (CMR-loven)

Der fremgår ingen territorialbestemmelse i hovedlov nr. 47/1965 eller efterfølgende lovændringer. CMR-loven gælder for transport med lastvogn over landegrænser. CMR-loven finder derved ikke anvendelse i Grønland.

Lov om tinglysning (tinglysningsloven)

Tinglysningsloven er ikke gældende for Grønland, jf. lovens § 54, 1. pkt. Det skal dog ses i sammenhæng med, at der er indført en lov for Grønland med senere ændringer om pant. Den nævnte lov er behandlet ovenfor.

Lov om vejrettigheder (vejrettighedsloven)

Der blev med lov nr. 1101/1994 indsat hjemmel til, at hovedlov nr. 143/1938 om vejrettigheder ville kunne sættes i kraft for Grønland ved kgl. anordning. Det følger nu af lovens § 6.

Denne hjemmel er ikke benyttet. Loven må ses i sammenhæng med tinglysningssystemet og at der ikke er private veje i Grønland.

Lov om erhvervelse af fast ejendom (erhvervelsesloven)

Hovedlov nr. 344/1959 med efterfølgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønlands vedkommende, da der ikke foreligger hjemmel hertil i lovmaterialet.

Loven, som begrænser udlændinges adgang til at erhverve fast ejendom i Danmark, er således ikke gældende for Grønland.

Lov om lenskontrollen

Hovedlov nr. 6/1931 med efterfølgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønland.

Lov om lens, stamhuses, fideikommisgodsers samt de herhen hørende fideikommiskapitalers overgang til fri ejendom (lensafløsningsloven)

Hovedlov nr. 563/1919 med efterfølgende ændringer er ikke sat i kraft for Grønland.

Bilag 2

Redegørelse om overtagelse af formueretten

Januar 2026

Dato: 18. juni 2024
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2023-03860
Dok.: 3217699

Notat om det formueretlige område i Grønland

1. Indledning

Naalakkersuisut har i foråret 2023 sendt et brev til Justitsministeriet med prioriteringer af sager på justitsområdet i Grønland for 2023, hvor bl.a. en overtagelse af formueretten er nævnt.

Naalakkersuisut har efterfølgende præciseret, at der for nuværende ønskes en oversigt over hovedreguleringen inden for det formueretlige område, en oversigt over hvilke myndigheder der varetager opgaver knyttet til det formueretlige område samt et estimat over de driftsmæssige omkostninger, som er forbundet med de danske myndigheders varetagelse af området for Grønland i dag.

Justitsministeriet har på den baggrund udarbejdet nærværende notat og har i den forbindelse identificeret den relevante lovgivning og indhentet oplysninger fra Erhvervsministeriet, Civilstyrelsen, Domstolsstyrelsen og Rigspolitiet med henblik på at afklare, hvilke opgaver de pågældende myndigheder varetager inden for det formueretlige område, samt hvilke driftsmæssige omkostninger der er forbundet hermed.

Det er Justitsministeriets samlede vurdering, at der – med undtagelse af tinglysningsområdet – generelt er begrænsede driftsmæssige omkostninger forbundet med de danske myndigheders varetagelse af det formueretlige område i Grønland.

Nedenfor beskrives indledningsvis under pkt. 2 selvstyrelovens rammer for overtagelse af sagsområdet formueretten. Herefter redegøres der i pkt. 3 for

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

hovedreguleringen på det formueretlige område, herunder de love og administrative forskrifter der på nuværende tidspunkt er sat i kraft for Grønland, samt de administrative opgaver og driftsmæssige omkostninger, der i dag knytter sig til det formueretlige område, og som danske myndigheder varetager for Grønland.

2. Selvstyreloven

Efter selvstyrelovens § 2, stk. 1, kan Grønlands Selvstyre bestemme, at de sagsområder, der fremgår af lovens bilag, skal overgå til selvstyret. Sagsområder, der fremgår af bilagets liste I, overgår til Grønlands Selvstyre på tidspunkter, der fastsættes af selvstyret, jf. lovens § 3, stk. 1.

Sagsområdet formueretten er omfattet af selvstyrelovens bilag I, litra d. Det fremgår til forarbejderne til selvstyreloven, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, s. 4106, at sagsområdet formueretten navnlig består af de spørgsmål, der generelt er reguleret af aftale- og købeloven, eller som vedrører erstatning uden for kontraktforhold. Derudover omfatter sagsområdet også en lang række andre formueretlige områder, såsom forældelse, tinglysning og renter. For en nærmere beskrivelse henvises til pkt. 4.4.4 i de almindelige bemærkninger til selvstyreloven, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, s. 4106ff.

Sagsområdet skal overtages samlet, jf. selvstyrelovens § 2.

Når selvstyret overtager et sagsområde, overtager selvstyret både den lovgivende og udøvende magt inden for sagsområdet samt finansieringen af området, jf. selvstyrelovens § 1 og § 6, stk. 1. Samtidig ophører det danske ministeransvar på sagsområdet.

Den lovgivning, der gælder for Grønland, inden et sagsområde overtages, vedbliver med at være i kraft, indtil selvstyret selv gennemfører ny lovgivning, jf. selvstyrelovens § 28.

3. Oversigt over hovedreguleringen inden for det formueretlige område samt de ansvarlige myndigheder og driftsmæssige omkostninger

I det følgende redegøres der for hovedreguleringen på det formueretlige område, herunder de love og administrative forskrifter der på nuværende tidspunkt er sat i kraft for Grønland, og de administrative opgaver og driftsmæssige omkostninger der i dag knytter sig til det formueretlige område, og som danske myndigheder varetager for Grønland. Det

bemærkes, at de danske ændringslove, som ikke er sat i kraft for Grønland, ikke er medtaget nedenfor af hensyn til overskueligheden af notatet. For denne del henvises i stedet til den oversigt, som Justitsministeriet sendte til Naalakkersuisut den 26. januar 2024.

Det bemærkes, at oversigten er udarbejdet på baggrund af Grønlandsk Lovregister fra 4. kvartal 2023.

Det bemærkes endvidere, at der også er driftsmæssige omkostninger forbundet med varetagelsen og udarbejdelsen af lovgivningen på området, som ikke er medtaget i nedenstående. Det bemærkes i forlængelse heraf, at Justitsministeriet også deltager i en række internationale arbejdsgrupper, hvor der bl.a. drøftes formueretlige problemstillinger og udarbejdes lovgivning. Det drejer sig om EU-arbejdsgrupperne på det civilretlige område samt FN-organerne UNCITRAL (United Nations Commissions on International Trade Law), UNIDROIT (International Institute for the Unification of Private Law) og HCCH (Hague Conference on Private International Law).

Tabel 1 – Aftaleretten

Hovedlov	Nuværende regulering i Grønland	Administrative opgaver og økonomiske omkostninger
Lov nr. 242 af 8. maj 1917 med senere ændringer om aftaler og andre retshandler på formuerettens område (aftaleloven)	Loven er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 104 af 31. marts 1965 og er ændret ved anordning nr. 350 af 14. juli 1980.	-
Lov nr. 1457 af 17. december 2013 med senere ændringer om visse forbrugeraftaler (forbrugeraftaleloven)	Lov nr. 451 af 9. juni 2004 om visse forbrugeraftaler er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 989 af 14. oktober 2011. Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven: • Bekendtgørelse nr. 995 af 14. oktober 2011 for Grønland vedrørende	Erhvervsministeriet har indhentet et bidrag fra Forbrugerombudsmanden, der har oplyst, at det ikke er muligt at anslå et ressourceforbrug for det tilsyn, der føres med forbrugerbeskyttede regler i anden lovgivning, og at der ikke tidsregistreres særskilt på de enkelte områder.

oplysning om fortrydelsesret i henhold til lov om visse forbrugeraftaler		Forbrugerombudsmanden har oplyst, at der i 2022 var registreret henvendelser på følgende område i både Danmark, Grønland og Færøerne: • Forbrugeraftaleloven: 1.089 klager/henvendelser • Kreditaftaleloven: 96 klager/henvendelser • Anden civilretlig lovgivning: 2.205 klager/henvendelse
Lov nr. 398 af 13. juni 1990 med senere ændringer om kreditaftaler (kreditaftaleloven)	Lov nr. 275 af 9. juni 1982 om køb på kredit er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 33 af 27. januar 1986 og er ændret ved anordning nr. 548 af 21. august 1986. Der er udstedt følgende administrative forskrifter	Forbrugerombudsmanden har i den forbindelse oplyst, at tallene ikke siger noget om tidsforbruget, og at en klage godt kan optræde to gange i ovenstående, dvs. en klage kan f.eks. godt være registreret både som "forbrugeraftaleloven" og "kreditaftaleloven", da en klage ofte kan rejse spørgsmål om mere end én lov. Endelig er der ikke særskilte lovhenvisningskoder på renteloven, inkassoloven eller købeloven, og mange af disse er omfattet af "Anden civilretlig lovgivning", eller kategorien "Øvrigt". Erhvervsministeriet har oplyst, at Finanstilsynet ikke har nogen direkte opgaver som følge af loven, men at virksomhedernes overholdelse af den civilretlige regulering kan indgå i Finanstilsynets vurdering af sager om god

	gældende for Grønland i medfør af loven:	skik på det finansielle område.
	• Bekendtgørelse nr. 14 af 14. januar 1987 om undtagelser og fravigelser fra lov om køb på kredit • Bekendtgørelse nr. 896 af 21. december 1990 om ændring af morarentesatsen i lov om rente ved forsinket betaling, forsikringsaftaleloven m.v.	Erhvervsministeriet har i forlængelse heraf oplyst, at det ikke har nogen betydning for Finanstilsynets driftsmæssige omkostninger, om formueretten er placeret i dansk eller grønlandsk regi, og at formueretten fortsat vil skulle indgå som bidrag til vurderingen af f.eks. spørgsmål om god skik. For så vidt angår Forbrugerombudsmanden henvises til punktet om forbrugerftaleloven.
Lov nr. 391 af 14. juni 1995 med senere ændringer om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom m.v.	Ikke sat i kraft for Grønland.	-
Lov nr. 234 af 2. april 1997 med senere ændringer om forbrugerftaler om brugsret til logi på timesharebasis, længerevarende ferieprodukter m.v. (timeshareloven)	Ikke sat i kraft for Grønland.	-
Lov nr. 1666 af 26. december 2017 med senere ændringer om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer	Ikke sat i kraft for Grønland.	Erhvervsministeriet har oplyst, at Rejsegarantifonden administrerer loven, og at der er væsentlige driftsmæssige omkostninger under den danske model (600.000 kr.) forbundet hermed.

Disse omkostninger finansieres dog af de rejsudbydere, der er medlem af fonden, og der er derfor ikke tale om en udgift, som Grønland skal afholde, hvis området hjemtages og gennemføres i den samme model som den danske.

Lov nr. 272 af 2. maj 1990 med senere ændringer om handelsagenter og handelsrejsende (handelsagentloven)

Lov nr. 243 af 8. maj 1917 om kommission, handelsagentur og handelsrejsende gælder direkte for Grønland og er ændret ved § 1, nr. 4, i lov nr. 104 af 31. marts 1965.

-

Lov nr. 243 af 8. maj 1917 (Kommissionsloven)

Lov nr. 243 af 8. maj 1917 om kommission, handelsagentur og handelsrejsende gælder direkte for Grønland og er ændret ved § 1, nr. 4, i lov nr. 104 af 31. marts 1965.

-

Lov nr. 129 af 15. april 1930 med senere ændringer om forsikringsaftaler (forsikringsaftaleloven)

Loven er sat i kraft for Grønland ved lov nr. 50 af 24. februar 1960 og er ændret ved anordning nr. 586 af 19. november 1973, anordning nr. 350 af 14. juli 1980, anordning nr. 548 af 21. august 1986 og § 29 i anordning nr. 796 af 1. oktober 1993.

Erhvervsministeriet har oplyst, at Finanstilsynet ikke har nogen direkte opgaver som følge af loven, men at virksomhedernes overholdelse af den civile retlige regulering kan indgå i Finanstilsynets vurdering af sager om god skik på det finansielle område.

Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven:

- Bekendtgørelse nr. 896 af 21. december 1990 om ændring af morarentesatsen i lov om renter ved forsinket betaling, forsikringsaftaleloven m.v.

Erhvervsministeriet har i forlængelse heraf oplyst, at det ikke har nogen betydning for Finanstilsynets driftsmæssige omkostninger, om formueretten er placeret i dansk eller grønlandsk regi, og at formueretten fortsat vil skulle indgå som

Lov nr. 293 af 24. april 1996 med senere ændringer om visse civilretlige forhold m.v. ved pensionsopsparing i pengeinstitutter (pensionsopsparingsloven)

Ikke sat i kraft for Grønland.

bidrag til vurderingen af f.eks. spørgsmål om god skik.

Erhvervsministeriet har oplyst, at Finanstilsynet ikke har nogen direkte opgaver som følge af loven, men at loven kan have betydning for sager om f.eks. god skik og Finanstilsynets tilsyn med pengeinstitutter.

Erhvervsministeriet har i forlængelse heraf oplyst, at det ikke har nogen betydning for Finanstilsynets driftsmæssige omkostninger, om formueretten er placeret i dansk eller grønlandsk regi, og at formueretten fortsat vil skulle indgå som bidrag til vurderingen af f.eks. spørgsmål om god skik.

Lov nr. 618 af 8. juni 2016 med senere ændringer om fremtidsfuldmagter

Ikke sat i kraft for Grønland.

-

Tabel 2 – Køberetten

Hovedlov	Nuværende regulering i Grønland	Administrative opgaver og økonomiske omkostninger
Lov nr. 102 af 4. juni 1906 med senere ændringer om køb (købeloven)	Loven er sat i kraft for Grønland ved § 1, nr. 1, i lov nr. 104 af 31. marts 1965 og er ændret ved anordning nr. 350 af 14. juli 1980 og anordning nr. 990 af 19. oktober 2011.	-
Lov nr. 733 af 7. december 1988 med senere ændringer (International købelov)	Ikke sat i kraft for Grønland.	-

Lov nr. 122 af 15. april 1964 Ikke sat i kraft for -
med senere om hvilket lands Grønland.
retsregler der skal anvendes
på løsørekøb af international
karakter

Lov nr. 188 af 9. maj 1984 Loven er sat i kraft for -
med senere ændringer om Grønland ved anordning
gennemførelse af konvention nr. 413 af 13. september
om, hvilken lov der skal 1985.
anvendes på kontraktretlige
forpligtelser m.v.
(kontraktskonventionsloven)

Tabel 3 – Erstatningsretlige spørgsmål¹

Hovedlov	Nuværende regulering i Grønland	Administrative opgaver og økonomiske omkostninger
Lov nr. 228 af 23. maj 1984 med senere ændringer om erstatningsansvar (erstatningsansvarsloven)	Loven er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 796 af 1. oktober 1993 og er ændret ved § 2 i anordning nr. 507 af 12. juni 1996, § 2 i anordning nr. 1148 af 26. november 2004 og § 3 i anordning nr. 991 af 14. oktober 2011. Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven: • Bekendtgørelse nr. 1391 af 29. november 2023 om regulering af erstatningsbeløb i henhold til lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser • Bekendtgørelse nr. 1390 af 29. november 2023 om regulering af	-

¹ Det bemærkes, at kapitel 9 a om erstatning og forsikring i lov nr. 528 af 6. juni 2007 om hold af heste samt kapitel 5 om erstatning og forsikring i færdselslov for Grønland, jf. lov nr. 832 af 18. december 1991, også er omfattet af sagsområdet formueretten.

	erstatnings- og godtgørelsesbeløb i henhold til lov om erstatningsansvar
Lov nr. 277 af 26. maj 1976 med senere ændringer om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (offererstatningsloven)	Loven er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 472 af 25. september 1984 og er ændret ved anordning 1197 af 21. december 1995, anordning nr. 1148 af 26. november 2004, anordning nr. 250 af 20. marts 2017 og anordning nr. 2461 af 14. december 2021.
	Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven:
	• Bekendtgørelse nr. 473 af 25. september 1984 om forretningsorden for det grønlandske nævn vedr. erstatning fra staten til ofre for forbrydelser • Bekendtgørelse nr. 1391 af 29. november 2023 om regulering af erstatningsbeløb i henhold til lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser
Lov nr. 371 af 6. juli 1989 med senere ændringer om produktansvar	Loven er sat i kraft for - Grønland ved anordning nr. 900 af 30. august 2004.
Lov nr. 466 af 17. juni 2008 med senere ændringer om erstatning for miljøskader	Ikke sat i kraft for - Grønland.
Lov nr. 332 af 19. juni 1974 med senere ændringer om erstatning for atomskader (atomskadeerstatningsloven)	Loven er sat i kraft for - Grønland ved bekendtgørelse nr. 467 af 16. september 1974 og er ændret ved lov nr. 732 af

7. december 1988 og § 4 i lov nr. 363 af 18. maj 1994.

Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven:

- Bekendtgørelse nr. 552 af 11. november 1974 om undtagelse af små mængder nuklear substans fra atomerstatningslovens bestemmelser
- Bekendtgørelse nr. 582 af 29. juni 1994 om ikrafttræden af § 1 i lov nr. 732 af 7. december 1988
- Bekendtgørelse nr. 598 af 29. juni 1994 om erstatning for atomskade (nukleare skader)

Lov nr. 47 af 10. marts 1965 Ikke sat i kraft for -
med senere ændringer om Grønland.
fragtaftaler ved
international vejtransport
(CMR-loven)

Lov nr. 363 af 13. maj 2009 Ikke sat i kraft for -
med senere ændringer om Grønland.
hæftelse for børns
erstatningsansvar og om
skærpet erstatningsansvar
for anstiftere og ledere af
opløb

Tabel 4 – Øvrig lovgivning

Hovedlov	Nuværende regulering i Grønland	Administrative opgaver og økonomiske omkostninger
Lov nr. 274 af 22. december 1908 med senere ændringer om forældelse af visse	Loven er sat i kraft for Grønland ved § 1, nr. 2, i lov nr. 104 af 31. marts 1965.	-

**fordringer §§ 1-3 samt
bestemmelsen i Danske
Lov 5-14-4 (1908-Loven)**

Lov nr. 522 af 6. juni 2007 med senere ændringer om forældelse af fordringer (forældelsesloven)	Lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af fordringer er sat i kraft for Grønland ved § 1, nr. 2, i lov nr. 104 af 31. marts 1965.	-
Lov nr. 145 af 13. april 1938 med senere ændringer om mortifikation af værdipapirer (mortifikationsloven)	Loven er sat i kraft for Grønland ved § 1, nr. 8, i lov nr. 104 af 31. marts 1965 og er ændret ved § 4 i lov nr. 1082 af 20. december 1995 og anordning nr. 30 af 13. januar 2023.	-
Lov nr. 111 af 31. marts 1926 med senere ændringer om tinglysning (tinglysningsloven)	Spørgsmålet om tinglysning i Grønland er reguleret ved lov nr. 154 af 10. maj 1967 med senere ændringer for Grønland om pant.	Der henvises til beskrivelsen af lov for Grønland om pant umiddelbart nedenfor.
Lov nr. 154 af 10. maj 1967 med senere ændringer for Grønland om pant	Loven er ændret ved lov nr. 34 af 31. januar 1979 og lov nr. 849 af 21. december 1988. Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven: • Bekendtgørelse nr. 435 af 28. november 1967 for Grønland om registrering af pant	Domstolsstyrelsen har oplyst, at domstolene på nuværende tidspunkt varetager én opgave inden for det formueretlige område, nemlig registrering af rettigheder over fast ejendom og løsøre. Domstolsstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at de driftsmæssige omkostninger ved registreringsvirksomhed ved Retten i Grønland skønsmæssigt kan anslås til ca. 1.110.000 kr. årligt. Omkostningerne består af aflønning af to retssekretærer og ca. 1/5 juristårsværk på i alt ca. 860.000 kr. og øvrige omkostninger på ca. 250.000 kr., der udgøres af

		bl.a. husleje, drift, rengøring, inventar, it og kontorhold.
		Domstolsstyrelsen har endvidere oplyst, at Retten i Grønland i dag håndterer og sagsbehandler alle tinglysninger manuelt, og at der er tale om en tidskrævende proces, hvor tinglysningen foretages i hånden i en fysisk tingbog.
		Det bemærkes, at der er truffet beslutning om at gennemføre projektet om digital tinglysning i Grønland. Det forventes, at projektet udføres i 2025 og 2026. Projektets finansiering er tilvejebragt som led i flerårsaftalen for domstolenes økonomi for 2024-2027.
Lov nr. 223 af 8. juni 1966 med senere ændringer om handel med brugte genstande og pantlånervirksomhed	Ikke sat i kraft for Grønland.	For så vidt angår de danske politikredses opgaver og driftsomkostninger forbundet med loven henvises til det vedlagte bilag.
Lov nr. 146 af 13. april 1938 med senere ændringer om gældsbev (gældsbevloven)	Loven er sat i kraft for Grønland ved § 1, nr. 9, i lov nr. 104 af 31. marts 1965 og er ændret ved anordning nr. 586 af 19. november 1973 og § 1 i anordning nr. 350 af 14. juli 1980.	-
Lov nr. 638 af 21. december 1977 med senere ændringer om renter og andre forhold ved forsinket betaling (renteloven)	Loven er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 350 af 14. juli 1980 og er ændret ved anordning nr. 991 af 14. oktober 2011. Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven:	Erhvervsministeriet har oplyst, at Finanstilsynet ikke har nogen direkte opgaver som følge af loven, men at virksomhedernes overholdelse af den civilretlige regulering kan indgå i Finanstilsynets vurdering af sager om god

- Bekendtgørelse nr. 896 af 21. december 1990 om ændring af morarentesatsen
 - Bekendtgørelse nr. 994 af 14. oktober 2011 om udenretlige inddrivelsesomkostninger i anledning af forsinket betaling
- skik på det finansielle område.
- Erhvervsministeriet har i forlængelse heraf oplyst, at det ikke har nogen betydning for Finanstilsynets driftsmæssige omkostninger, om formueretten er placeret i dansk eller grønlandsk regi, og at formueretten fortsat vil skulle indgå som bidrag til vurderingen af f.eks. spørgsmål om god skik.

Lov nr. 29 af 16. februar 1932 med senere ændringer om skyldners ret til at frigøre sig ved deponering (deponeringsloven)

Loven er sat i kraft for Grønland ved § 1, nr. 5, i lov nr. 104 af 31. marts 1965.

Erhvervsministeriet har oplyst, at Finanstilsynet ikke har nogen direkte opgaver som følge af loven, men at virksomhedernes overholdelse af den civilretlige regulering kan indgå i Finanstilsynets vurdering af sager om god skik på det finansielle område.

Erhvervsministeriet har i forlængelse heraf oplyst, at det ikke har nogen betydning for Finanstilsynets driftsmæssige omkostninger, om formueretten er placeret i dansk eller grønlandsk regi, og at formueretten fortsat vil skulle indgå som bidrag til vurderingen af f.eks. spørgsmål om god skik.

Lov nr. 319 af 14. maj 1997 med senere ændringer om

Ikke sat i kraft for Grønland.

Erhvervsministeriet har oplyst, at virksomhedernes overholdelse af den civilretlige regulering kan

**inkassovirksomhed
(inkassoloven)**

indgå i Finanstilsynets vurdering af sager om god skik på det finansielle område.

Erhvervsministeriet har i forlængelse heraf oplyst, at en evt. overtagelse det formueretlige område ikke vil medføre nogen ændringer i de driftsmæssige omkostninger for Finanstilsynet, idet tilsynet med pengeinstitutter fortsat vil høre under Finanstilsynets kompetence.

Lov nr. 300 af 6. juni 1984 med senere ændringer om fonde og visse foreninger (fondsloven)

Loven er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 917 af 15. december 1998 og er ændret ved anordning nr. 2460 af 14. december 2021 (som er sat i kraft ved bekendtgørelse nr. 2695 af 20. december 2021).

Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven:

- Bekendtgørelse nr. 2703 af 20. december 2021 om anbringelse af og bestyrelse af fondes midler
- Bekendtgørelse nr. 2704 af 28. december 2021 om registrering og offentliggørelse af oplysninger om ejere i Erhvervsstyrelsen

Civilstyrelsen er fondsmyndighed for de grønlandske fonde.

Civilstyrelsen har oplyst, at styrelsen ved søgning i Civilstyrelsens sagsbehandlingssystem har fundet 15 fonde med hjemsted i Grønland. Civilstyrelsen har i den forbindelse bemærket, at der ikke findes et fondsregister, og at der derfor kan være flere fonde.

Civilstyrelsen har i forlængelse heraf oplyst, at da Civilstyrelsen er tilsynsmyndighed for mere end 8.000 fonde, og da det ikke er hvert år, der behandles spørgsmål fra en grønlandsk fond, vurderes det, at styrelsen maksimalt har driftsomkostninger svarende til 20-30 timer i gennemsnit pr. år i forhold til grønlandske fonde.

Lov nr. 143 af 13. april 1938 med senere ændringer om vejrettigheder (vejrettighedsloven)	Ikke sat i kraft for Grønland.	-
Lov nr. 103 af 1. januar 1895 med senere ændringer om stranding (strandingsloven)	Ikke sat i kraft for Grønland.	For så vidt angår de danske politikredses opgaver og driftsomkostninger forbundet med loven henvises til det vedlagte bilag.
Lov nr. 146 af 23. april 1952 med senere ændringer om hittegods	Ikke sat i kraft for Grønland.	For så vidt angår de danske politikredses opgaver og driftsomkostninger forbundet med loven henvises til det vedlagte bilag.
Lov nr. 132 af 16. april 1935 med senere ændringer om offentlig auktion ved auktionsledere (auktionslederloven)	Ikke sat i kraft for Grønland.	-
Lov nr. 511 af 26. maj 2014 med senere ændringer om indsamling m.v. (indsamlingsloven)	Lov nr. 287 af 9. juni 1971 om offentlige indsamlinger er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 99 af 22. marts 1982 og er ændret ved anordning nr. 275 af 1 maj 1995.	-
Der er udstedt følgende administrative forskrifter gældende for Grønland i medfør af loven:		
• Bekendtgørelse nr. 39 af 12. februar 1982 om ændringer i ministeriernes forretningsområder (Sager om offentlige indsamlinger m.v. i Grønland fra Ministeriet for Grønland til Justitsministeriet)		

- Bekendtgørelse nr. 100 af 23. marts 1982 om offentlige indsamlinger i Grønland

Lov nr. 391 af 14. juni 1995 med senere ændringer om erhvervelse af fast ejendom (erhvervelsesloven) Ikke sat i kraft for Grønland. -

Lov nr. 6 af 23. januar 1931 med senere ændringer om lenskontrollen Ikke sat i kraft for Grønland. -

Lov nr. 563 af 14. oktober 1919 med senere ændringer om lens, stamhuses, fideikommisgodsers samt de herhen hørende fideikommiskapitalers overgang til fri ejendom (lensafløsningsloven) Ikke sat i kraft for Grønland. -

Lov nr. 573 af 4. maj 2015 med senere ændringer om internationale sikkerhedsrettigheder i flymateriel (Cape-Town Konventionen) Ikke sat i kraft for Grønland. -

Det bemærkes, at Justitsministeriet har iværksat en proces med henblik på, at Grønland bliver omfattet af Cape Town-konventionen, og at der udstedes en anordning, som gennemfører konventionen og protokollen i Grønland.

Dato: 3. december 2024
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2023-03860
Dok.: 3431546

Supplerende oplysninger i relation til Justitsministeriets notat om det formueretlige område i Grønland

1. Justitsministeriet fremsendte den 18. juni 2024 et notat om det formueretlige område i Grønland til Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling.

I notatet redegøres der bl.a. for hovedreguleringen på det formueretlige område, herunder de love og administrative forskrifter der på nuværende tidspunkt er sat i kraft for Grønland, samt de administrative opgaver og driftsmæssige omkostninger, der i dag knytter sig til det formueretlige område, og som danske myndigheder varetager for Grønland.

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling har i forlængelse heraf den 1. august 2024 anmodet Justitsministeriet om nogle supplerende oplysninger vedrørende det årsværksforbrug, som Grønland kan forvente vil medgå til:

- 1) at sikre det grundberedskab i form af et passende team, der kræves for, at Grønland kan varetage tilsynsopgaven på fondsområdet, og
- 2) at varetage selve lovgivningsadministrationen og deltage i det internationale samarbejde om udformningen af lovgivningen på formueretsområdet.

Det bemærkes, at når Grønlands Selvstyre overtager et sagsområde, overtager selvstyret både den lovgivende og udøvende magt inden for sagsområdet samt finansieringen af området, jf. selvstyrelovens § 1 og § 6, stk. 1. Der vil

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

på den baggrund ikke medgå årsværk fra de danske myndigheder i forbindelse med en eventuel overtagelse af det formueretlige område i Grønland.

2. Justitsministeriet har i relation til spørgsmålet om årsværksforbruget på fondsområdet indhentet et bidrag fra Civilstyrelsen.

Civilstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at styrelsen maksimalt har driftsomkostninger svarende til 20-30 timer i gennemsnit pr. år i forhold til tilsynsopgaven med grønlandske fonde.

I forhold til nærværende anmodning bemærkes det, at Civilstyrelsen har vanskeligt ved at vurdere, hvilket antal årsværk som vil være påkrævet for at sikre, at Grønland har det fornødne grundberedskab til varetagelse af tilsynsopgaven på fondsområdet samt løbende opdatering af bekendtgørelser mv. på styrelsens område. Henset til de relativt få kendte grønlandske fonde og det begrænsede antal bekendtgørelser mv. på styrelsens område vurderer Civilstyrelsen umiddelbart, at 1 årsværk vil kunne vedligeholde tilstrækkelig viden til at varetage tilsynsopgaven og sikre løbende opdateringer af bekendtgørelser mv.

3. For så vidt angår spørgsmålet om årsværksforbruget i relation til administrationen af den formueretlige lovgivning og deltagelse i det internationale samarbejde, bemærker Justitsministeriet indledningsvis, at Justitsministeriet ikke har mulighed for nærmere at estimere det årsværksforbrug, som Grønland må påregne at skulle anvende på selve lovgivningsadministrationen af det formueretlige område. Det skyldes bl.a., at et sådant estimat afhænger af, hvilke love der ønskes ændret eller ikraftsat, herunder i hvilket omfang der fra grønlandsk side er ønske om at gennemføre regler, der udspringer af EU-lovgivningen.

Justitsministeriet kan dog til brug for Naalakkersuisuts overvejelser herom oplyse, at administrationen af den formueretlige lovgivning mv. i dag er delt mellem flere ministerier i Danmark.

3.1. Det generelle formueretsområde i Danmark ligger i Justitsministeriets Formueretskontor. Formueretskontoret består aktuelt af 8 jurister og 2 studenter.

Under Formueretskontoret hører en række retsområder, som almindeligvis betegnes som almindelig formueret, herunder bl.a. erstatningsret, aftaleret,

købe- og forbrugerret og tinglysning. Kontoret har ansvaret for mange forskellige love, herunder aftaleloven, købeloven, forældelsesloven, renteloven, forbrugeraftaleloven, kreditaftaleloven, lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom, tinglysningsloven, gældsbrevsloven, erstatningsansvarsloven, offererstatningsloven, produktansvarsloven, lov om fremtidsfuldmagter, forsikringsaftaleloven, lov om pakkerejser, hittegodsloven, fondsloven, auktionslederloven, indsamlingsloven og marskandiserloven.

Formueretskontoret beskæftiger sig mere konkret med bl.a. politikformulering og politikudmøntning (bl.a. udarbejdelse af lovforslag og administrative forskrifter), ministerbetjening og Folketingsarbejde vedrørende kontorets retsområder. Derudover driver Formueretskontoret ofte et eller flere sagkyndige udvalg, som behandler større, grundlæggende spørgsmål relateret til et bestemt område, og som typisk skal komme med anbefalinger til ny regulering.

Mange formueretlige regler udspringer af EU-regulering, og kontoret varetager også en del EU-relaterede opgaver, bl.a. forhandling af forslag til nye retsakter (der typisk ikke er omfattet af retsforbeholdet) og efterfølgende gennemførelse af disse i dansk ret. Kontoret følger også løbende med i præjudicielle forelæggelsessager for EU-Domstolen for at vurdere, om udfaldet af en given sag kan få betydning for dansk ret.

Formueretten har snitflader til mange områder uden for Justitsministeriets ressort, og hovedparten af kontorets opgaver involverer samarbejde med andre ministerier og myndigheder samt en bred kreds af eksterne interessenter, bl.a. finanssektoren, erhvervslivet samt interesseorganisationer. Kontoret bistår også andre ministerier i deres udmøntning af regeringens politik, ligesom kontoret rådgiver og sparrer med andre myndigheder om generel formueret i forhold til de pågældendes opgavevaretagelse.

Justitsministeriet varetager desuden det lovgivningsmæssige arbejde på formueretsområdet for Grønland. Dette arbejde ligger i Justitsministeriets Nordatlantkontoret. Nordatlantkontoret består aktuelt af 6 jurister og 2 studenter.

Nordatlantkontoret har ansvaret for al lovgivning på Justitsministeriets område, som ikke er blevet overtaget af Grønland og Færøerne. Konto-

rets arbejdsområder spænder således meget vidt, og den nærmere tilrettelæggelse af kontorets arbejde fastlægges derfor af ressourcemæssige årsager af de ønsker, som Naalakkersuisut eller Færøernes landsstyre har til justitsområdet i deres respektive lande. Det betyder bl.a., at der ikke er allokeret direkte ressourcer til opdateringen af den formueretlige lovgivning i Grønland, da dette i stedet er styret af ovenstående prioriteter.

Nordatlantkontoret beskæftiger sig foruden opdatering af lovgivningen også med bl.a. politikformulering og politikudmøntning, ministerbetjening og Folketingsarbejde vedrørende kontorets retsområder. Kontoret betjener desuden Rådet for Grønlands Retsvæsen, som varetager koordinationen mellem Naalakkersuisut og rigsmyndighederne om kriminal- og retsplejelovgivningen. Derudover står kontoret for at koordinere Justitsministeriets arbejde i Nordisk Ministerråd for Justitsspørgsmål (MR-JUST) og den nordiske embedsmandskomite for Justitsspørgsmål (EK-JUST).

3.2. Justitsministeriet har endelig indhentet et bidrag fra Erhvervsministeriet, som også varetager dele af administrationen af det formueretlige område i Danmark.

Erhvervsministeriet har i den forbindelse indhentet et bidrag fra Forbrugerombudsmanden, som har oplyst følgende:

”Forbrugerombudsmanden er en håndhævende myndighed, og Forbrugerombudsmanden varetager derfor ikke lovgivningsadministration eller deltagelse i internationalt samarbejde af lovforberevende karakter. Forbrugerombudsmanden har derfor ikke mulighed for at skønne over Grønlands forventede ressourcetilforbrug til disse opgaver.

For så vidt angår håndhævelse af formueretten på det forbrugerretlige område kan Forbrugerombudsmanden oplyse, at Grønland har sin egen forbrugermyndighed (”Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik”, www.aua.gl), og at Forbrugerombudsmanden derfor ikke i dag bruger særskilte ressourcer på at håndhæve direkte på de grønlandske markeder, idet det dog skal bemærkes, at Forbrugerombudsmandens håndhævelse formentlig i et vist omfang har en indirekte effekt i Grønland, da mange virksomheder på det grønlandske marked er danske.

Med hensyn til Forbrugerombudsmandens klagestatistik har Forbrugerombudsmanden registreret følgende antal henvendelser vedrørende formueretlige og civilretlige love i 2023:

- Forbrugeraftaleloven: 830 klager/henvendelser
- Kreditaftaleloven: 89 klager/henvendelser
- Forældelsesloven: 6 klager/henvendelser
- Anden civilretlig lovgivning, herunder f.eks. aftaleloven: 1.789 klager/henvendelser

Forbrugerombudsmanden skal understrege, at tallene ikke siger noget om tidsforbruget. Derudover skal Forbrugerombudsmanden bemærke, at en klage godt kan optræde to gange i ovenstående statistik, dvs. en klage kan f.eks. godt være registreret både som ”forbrugeraftaleloven” og ”kreditaftaleloven”, eftersom en klage ofte kan rejse spørgsmål om mere end én lov. Endelig skal det bemærkes, at Forbrugerombudsmanden ikke har særskilte lovhenvisningskoder på f.eks. aftaleloven, renteloven, inkassoloven eller købeloven, og mange af disse vil derfor være registreret under ”Anden civilretlig lovgivning”.

Erhvervsministeriet har desuden indhentet en udtalelse fra Finanstilsynet, som har oplyst følgende:

”Finanstilsynet kan ikke estimere, hvilket årsværksforbrug Grønland ved overtagelse af formueretten vil få i relation til de snitflader, der er mellem formueretten og den finansielle regulering. Eventuelle årsværk forbundet med at varetage lovgivningsadministrationen og deltage i det internationale samarbejde om udformningen af lovgivningen på formueretsområdet vil være placeret i Justitsministeriet, herunder hvor formueretten har snitflader til anden lovgivning inden for andre ressortområder, bl.a. den finansielle lovgivning. Finanstilsynets arbejde vil ske for så vidt angår den finansielle regulering, desuagtet om administrationen af formueretten sker fra dansk eller grønlandsk side.

Finanstilsynet skal henvise til, at dette også fremgår af besvarelsen af skemaet fra 2023.”

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Nordatlantkontoret

Dato: 13. marts 2024
J. nr.: 2023-141541
Sagsbehandler: MAD

Koncernledelsessekretariat
Ministerbetjening Ledelse (CC)

—
Rigspolitiet
Polititorvet 14
1780 København V

Tlf.: 33 14 88 88
Email: politi@politi.dk

Rigspolitiets bidrag til Grønlands Selvstyres henvendelse til Justitsministeriet vedrørende overtagelse af det formueretlige område.

Justitsministeriet har den 30. oktober 2023 anmodet om Rigspolitiets bidrag i forbindelse med en henvendelse fra Grønlands Selvstyre vedrørende en overtagelse af det formueretlige område.

Justitsministeriet har identificeret en række love, der fastsætter regler og opgaver inden for det formueretlige område:

1. Strandingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1711 af 19. august 2021
2. Hittogodsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1042 af 4. september 2015
3. Lov om handel med brugte genstande, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 4. juli 2014

Efter dialog med Justitsministeriet er Rigspolitiet blevet anmodet om at undersøge omfanget af opgaver og ressourcetrækket relateret til de tre overstående love blandt de danske politikredse.

Rigspolitiet har til brug for besvarelse af Justitsministeriets anmodning indhentet bidrag fra samtlige politikredse. Rigspolitiet har i den forbindelse anmodet politikredsene om at beskrive de opgaver, som politikredsene løser inden for de tre overstående områder, og give et estimat for de driftsmæssige omkostninger forbundet med opgaverne.

Rigspolitiet kan på baggrund af kredshøringen konstatere, at politikredsene opgaver og tilhørende ressourceforbrug varierer meget afhængig af størrelsen af politikredsen og geografisk placering. Det er herudover typisk vanskeligt for politikredsene at give præcise ressourceestimer, da ressourceforbruget ikke nødvendigvis registreres specifikt på håndteringen af de enkelte områder.

Nedenfor følger en kortere opsummering på de forskellige høringssvar, som er afgivet i forbindelse med høringen:

Ad 1) Strandingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1711 af 19. august 2021

Det er i udgangspunktet kun visse politikredse i Danmark, som løser opgaver relateret til strandingsloven. Flere af disse politikredse har oplyst, at opgaverne i forbindelse med varetagelsen af strandingsloven typisk varetages af de strandfogeder, der er ansat i politikredsen. Opgaverne for disse politikredse er ofte relateret til administrationen af området, herunder personaleadministration, udbetaling af vederlag til strandfogeder, opgørelse af strandingsregnskab over strandingsgods, fremlysning og eventuel bortauktionering af strandingsgods, juridisk bistand, møder mv. Opgaverne kan variere i forhold til mængden af strandingsgods.

Enkelte politikredse har oplyst, at kredsene ikke har strandfogeder ansat og derfor selv står for opgaverne i forbindelse med registrering, opbevaring af strandingsgods og opfølgning på eventuelle ejerforhold samt efterlysning.

Kun visse politikredse har angivet antallet af sager på området, og det er præget af høj varians fra ingen sager til over 20.

De fleste kredse har oplyst, at det er vanskeligt at give et estimat for de driftsmæssige omkostninger, der er forbundet med strandingsloven. Politikredsene

har dog generelt oplyst, at de har relativt få sager inden for strandingsloven, og at ressourceforbruget navnlig ligger i aflønning af strandfogederne. En kreds har i den forbindelse oplyst, at den har 30 strandfogeder ansat til behandling af ilanddrevent strandingsgods og tilsyn med forstrandene. Kredsen har oplyst, at de 30 strandfogeder modtager et fast honorar, der samlet udgør ca. 460.000 kr. årligt. Denne kreds har også oplyst, at den bruger ca. 10-14 dage årligt på administration af opgaver forbundet med strandingsloven. En anden kreds har uddybende oplyst, at den højst anvender 0,1 årsværk på arbejde i relation til strandingsloven.

Ad 2) Hittegodsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1042 af 4. september 2015

Politikredsene har oplyst, at deres opgaver i forbindelse med hittegodsloven bl.a. består i modtagelse, vurdering, registrering, fremlysning, borgerhåndtering (herunder udbetaling af finderløn), auktionering og destruering af hittegods.

En række politikredse har oplyst, at det ikke er muligt at give et præcist estimat for de driftsmæssige omkostninger forbundet med opgaver i relation til hittegodsloven.

Flere kredse har dog givet estimater på ressourceforbruget, der typisk ligger mellem 1/2-3 årsværk.

Ad 3) Lov om handel med brugte genstande, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 4. juli 2014

De fleste kredse har oplyst, at de har ingen eller få opgaver i relation til lov om handel med brugte genstande, idet opgaverne i vid udstrækning er overgået til Politiets Administrative Center ved Midt-og Vestjyllands Politi (PAC).

Enkelte kredse har dog oplyst, at de fortsat løser opgaver i relation til lov om handel med brugte genstande i form af bl.a. håndtering af sager om manglende bevillinger/tilladelser til handel med brugte genstande.

Rigspolitiet har som led i besvarelsen af Justitsministeriets anmodning bedt PAC om en opgørelse over antallet af sager gennem de seneste tre år samt det gennemsnitlige ressourceforbrug forbundet med sagsbehandlingen.

PAC har oplyst, at centeret på baggrund af en optælling af gerningskoden 40116 (handel med brugte genstande, marskandisere og antik) og gerningskode 40117 (handel med brugte genstande, andre erhvervsdrivende) behandlede 54 sager i 2021, 37 sager i 2022 og 56 i 2023.

PAC har ligeledes oplyst, at sagsbehandlingen vedrørende sager om lov om handel med brugte genstande foretages af administrative sagsbehandlere med vejledning af juridiske sagsbehandlere, herunder i forbindelse med særligt komplekse sager og klagesagsbehandling. PAC har endvidere ligeledes oplyst, at centeret i gennemsnit bruger ca. 3,5 timer pr. sag til sagsbehandling, svarende til gennemsnitligt ca. 75 timer pr. år.

